

PRAKTIJKVOORBEELDEN

Van polarisatie naar verbinding in buurten

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Kennisplatform
Integratie &
Samenleving

INTRODUCTIE

Het doorlopen van stappen 1 tot en met 3 in het stappenplan heeft criteria gegeven voor het selecteren van een passende interventie om te komen van polarisatie naar verbinding tussen groepen in buurten. KIS heeft een overzicht gemaakt van praktijkvoorbeelden van mogelijke interventies die u hiertoe kunt inzetten.

De praktijkvoorbeelden zijn gecategoriseerd op basis van de toegelichte oplossingsrichtingen:

- ▶ Praktijkvoorbeelden voor verbeteren contact/omgang/begrip in directe woonomgeving.
- ▶ Praktijkvoorbeelden voor bevorderen ontmoeting en begrip (straat-, plein- en buurtniveau)
 - a. Afspraken maken over gedragsregels in de buurt.
 - b. Ontmoeting en begrip in de buurt middels dialoog.
 - c. Bevorderen gemeenschappelijke (buurt)identiteit.
 - d. Ontmoeting en begrip in de buurt (diverse methodieken).
 - e. Verbeteren contact en begrip tussen vluchtelingen en buurtbewoners.
- ▶ Praktijkvoorbeelden voor bevorderen positief gedrag van kinderen en jongeren, rolmodellen, conflicthantering.
- ▶ Praktijkvoorbeelden om sociale controle, collectieve weerbaarheid en basisveiligheid in de buurt te vergroten.
- ▶ Tevens worden enkele praktijkvoorbeelden gegeven van gemeentelijke (wijkoverstijgende) aanpakken/programma's om polarisatie tegen te gaan en verbinding tussen bevolkingsgroepen te vergroten

Per praktijkvoorbeeld wordt toegelicht hoe deze aansluit op de geboden criteria:

- Op welke onderliggende problematiek(en) het praktijkvoorbeeld zich?
- Op welke doelgroepen richt het praktijkvoorbeeld zich?
- Op welke locatie binnen de buurt kan het praktijkvoorbeeld worden ingezet?
- Binnen welke oplossingsrichting(en) past het praktijkvoorbeeld?
- Wat zijn de methodieken die binnen het praktijkvoorbeeld worden ingezet?

Voor alle praktijkvoorbeelden is een uitgebreider beschrijving opgenomen. Vanuit de beknopte beschrijvingen hieronder kunt u doorklikken naar de uitgebreider beschrijvingen.

Toelichting in op selectie van praktijkvoorbeelden (disclaimer)

De praktijkvoorbeelden geven inzicht in wat is ontwikkeld en mogelijk kan worden toegepast bij bepaalde problematieken. De praktijkvoorbeelden sluiten aan op de 'oplossingsrichtingen' die in de handreiking worden onderscheiden. Met de selectie en beschrijving van de praktijkvoorbeelden wordt een zo divers mogelijk beeld gegeven van mogelijke aanpakken. De selectie heeft niet plaatsgevonden op basis van (bewezen) effectiviteit. Dit soort evaluatieonderzoek ontbreekt nog in veel gevallen voor aanpakken die zich richten op het voorkomen van polarisatie. Indien wel sprake is van evaluatie is dit vermeld bij de interventiebeschrijvingen en wordt verwezen naar de brondocumenten hiervoor. De praktijkvoorbeelden richten zich op uiteenlopende doelgroepen, hebben diverse doelstellingen en gebruiken verschillende methodes. De selectie vond plaats op basis van inhoud en diversiteit, met als belangrijkste doelstelling te laten zien wat er zoal mogelijk is als het om interventies tegen polarisatie gaat.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

OVERZICHT

Praktijkvoorbeelden voor verbeteren contact/omgang/ begrip in directe woonomgeving 4

- Buurtbemiddeling 4
- Portiekgesprekken, galerijgesprekken, burengesprekken 6
- Samen Schoon 7
- PortiekPortiers/BuurtBikkels 7
- Initiatieven om nieuwe bewoners te verwelkomen in de straat of woningcomplex 9

Praktijkvoorbeelden voor bevorderen ontmoeting en begrip (straat-, plein- en buurtniveau) 10

1. Afspraken maken over prettige omgang, hoe ga je met elkaar om, gedragsregels

- Gedragscodes 10
- Pleingesprekken (leefregels) 11

2. Ontmoeting en begrip in de buurt middels dialoog

- Dialoogtafels 12
- Pleingesprekken (leefregels) 14
- Ronde Tafelhuis 15

3. Creëren gemeenschappelijke (buurt)identiteit

- Buurtreminiscentie 16

4. Verbinding groepen op gemeenschappelijke belangen, interesses en samenwerking

- Opzoomeren 17
- Kulturhuske 18
- Buurtgids-tours in een buurt (gemeente Amsterdam) 19

5. Ontmoeting, begrip en samenwerking tussen vluchtelingen en buurtbewoners

- Haagse Huiskamer (gemeente Den Haag) 20
- De Voorkamer (gemeente Utrecht) 20
- BOOST (gemeente Amsterdam) 21
- Dichter bij huis (gemeente Breda) 22
- Buurtpraatjes (gemeente Eindhoven) 23

Praktijkvoorbeelden voor bevorderen positief gedrag van kinderen en jongeren, rolmodellen, conflicthantering 24

- Thuis Op Straat 24
- Jongeren Lossen Het Op (JOLO) 25
- Portiekportiers en Straatportiers 26
- Jongeren Preventie Teams 27
- Inkr8 27
- Zakgeldprojecten 28
- Futsal Chabbab 29
- Ara Cora 30

Praktijkvoorbeelden om sociale controle, collectieve weerbaarheid en basisveiligheid in de buurt te vergroten 32

- Training omgaan met straatcultuur 32
- Koppelwerk 33
- Buurtambassadeurs 34
- Buurt Bestuurt 35
- Buurtpreventieprojecten 35
- Buurtpreventieprojecten (sociale media) 37
- Buurtveiligheidsteams (gemeente Amsterdam) 37
- BuurtPraktijkTeam 38

Gemeentelijke (wijkoverstijgende) aanpakken/ programma's om polarisatie tegen te gaan en verbinding tussen bevolkingsgroepen te vergroten 40

- Burgertop (gemeente Rotterdam) 40
- Utrecht zijn we samen (gemeente Utrecht) 41
- Utrecht in dialoog 42
- Tolerant Minds (provincie Limburg) 43
- Programma WIJ-samenleving (gemeente Rotterdam) 43
- Bondgenoten (gemeente Utrecht) 44
- Sleutelpersonen netwerken 45

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE AANPAKKEN ▶

Bij welke problematiek kunt u de genoemde praktijkvoorbeelden inzetten?

In een buurt is in de directe leefomgeving van mensen sprake van ongemakkelijk samenleven of fricties. Tussen directe burens, of tussen buurtgenoten die gebruik maken van dezelfde ruimtes of voorzieningen, zoals trappenhuis, galerij, portiek. Buurtbewoners met verschillende etnisch-culturele achtergronden ervaren ongemak in wederzijdse communicatie, omgangsvormen, impliciete gedagsregels. Of zij ervaren overlast (zoals geluidsoverlast, schoonhouden van portiek, galerij, trappenhuis, stoep, gemeenschappelijke tuin) en vinden het moeilijk om dit bespreekbaar te maken. Men weet niet hoe of durft dit niet. Er is sprake van onbegrip en onbekendheid met elkaar. Ongemakkelijk samenleven, overlast en het ervaren onvermogen elkaar hierop aan te spreken dragen bij aan (verdere) negatieve beeldvorming en spanningen tussen bevolkingsgroepen.

Doelen, doelgroepen en locatie?

De vermelde praktijkvoorbeelden kunnen worden uitgevoerd in de directe woonomgeving van buurtbewoners (portiek, galerij, woonblok, deel van een straat). De praktijkvoorbeelden beogen buurtbewoners met verschillende etnisch-culturele achtergronden meer bekend en vertrouwd met elkaar te maken (vergroten van publieke familiariteit), en door het onderling begrip te vergroten. Tevens beogen de praktijkvoorbeelden de 'individuele weerbaarheid' van buurtbewoners te versterken om zelf handelend op te treden: door de drempels verlagen om elkaar aan te spreken, het bespreekbaar maken van leefregels, het bespreekbaar maken van fricties, bemiddeling bij fricties (veelal door bewoners zelf).

BUURTBEMIDDELING

Doelen:

- Buurtbemiddeling is een methodiek om burencollicten op te lossen met behulp van tot bemiddelaar opgeleide buurtbewoners.
- Buurtbemiddeling is vooral toepasbaar bij irritaties of collicten in de dagelijkse leefsfeer. Het gaat om situaties die te licht zijn voor formeel optreden door politie en justitie. Onder burencollicten wordt verstaan o.a. collicten tussen burens onderling, gebruikers van hetzelfde trappenhuis of van hetzelfde plein. Te denken valt aan onenigheid over geluidsoverlast, overlast door kinderen, vernielingen, vervuiling en rommel.
- Vroegtijdige inzet van buurtbemiddeling beoogt te voorkomen dat burencollicten uit de hand lopen en spanningen in de buurt ontstaan. Buurtbemiddeling leidt vaak tot een oplossing: twee derde van de behandelde zaken wordt dankzij buurtbemiddeling met positief resultaat afgerond (cijfers Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid CCV). In 284 gemeenten in Nederland is buurtbemiddeling inmiddels beschikbaar.
- Buurtbemiddeling neemt politie en woningcorporaties werk uit handen.
- Van de betrokken burens wordt een actieve inzet verwacht om het collict te helpen oplossen. Buurtbemiddeling is gericht op het empoweren van buurtbewoners, zodat ze zelf in actie komen in plaats van hulp van professionals in te roepen. Het gaat uit van de vraag: hoe kan de buurt een vraag zelf oplossen? Door buurtbemiddeling krijgen bewoners meer begrip voor buurtgenoten met andere leefpatronen en achtergronden. Ze ontdekken hun eigen vaardigheden en beseffen dat ze zelf (mede) verantwoordelijk zijn voor de leefbaarheid in hun buurt. Zo draagt buurtbemiddeling bij aan de zelfredzaamheid van buurtbewoners.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Doelgroepen:

- Buurtbewoners

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Methodieken die worden gehanteerd binnen buurtbemiddeling zijn burenbemiddeling, groepsbemiddeling en coaching. De bemiddelaars voeren gesprekken met beide burenen, die een conflict met elkaar hebben en daar zelf niet (meer) uitkomen. Allereerst wordt er met beide partijen afzonderlijk een gesprek gevoerd, waarin wordt geluisterd naar de klachten en de situatie waarin de partijen zich bevinden. Als beide burenen instemmen, volgt een bemiddelingsgesprek. Uiteindelijk gaan de burenen zelf oplossingen zoeken, waar beide achter staan. De ervaring leert dat één of twee gesprekken meestal voldoende zijn om respect voor elkaar op te brengen en tot een oplossing te komen.
- De bemiddelaars die worden ingezet, zijn vrijwilligers. De vrijwilligers worden getraind om te bemiddelen tussen buurtbewoners. Meestal bestaat een conflict uit twee partijen en bij de bemiddeling worden beide partijen op een vrijwillige en gelijkwaardige basis bij elkaar gebracht. De vrijwilligers zijn onafhankelijk en neutraal en de gesprekken zijn vertrouwelijk. In uitzonderingssituaties kan een bemiddelingsgesprek plaatsvinden in aanwezigheid van de politie, woningcorporaties of andere maatschappelijke partijen.
- Sommige aanbieders van buurtbemiddeling verzorgen ook groepsbemiddeling. Deze methodiek kan worden ingezet bijvoorbeeld bij een ruzie tussen meerdere bewoners zoals op een plein, of in een woonblok. Doel van groepsbemiddeling is om de betrokkenen bij elkaar te brengen en tot een voor allen aanvaardbaar plan te komen. Hiervoor kunnen apart getrainde groepsbemiddelaars beschikbaar zijn.
- Er zijn situaties waarin buurtbemiddeling niet (of nog niet) kan worden ingezet. Bijvoorbeeld als een bewoner aangeeft het eerst zelf te willen bespreken met de burenen, maar niet weet hoe. Of dat een bewoner niet wil praten met de bemiddelaars erbij. Of als de burenen niet mee willen werken en de ander niet weet wat te doen.

In deze situaties kan coaching worden ingezet. Speciaal hiervoor opgeleide coaches kunnen in circa twee gesprekken ondersteunen met een hulpvraag.

- In veel gevallen worden bewoners door politie, woningbouwcorporatie of andere instanties doorverwezen naar Beterburen. Ook bewoners kunnen hun zaak aanmelden door contact op te nemen met Beterburen. Na de aanmelding bepaalt Beterburen of de zaak geschikt is voor Beterburen. Sommige zaken zijn niet geschikt, bijvoorbeeld familiale kwesties of langlopende pesterijen tussen burenen. Aanmelders van zulke zaken worden doorverwezen naar andere instanties (of in Amsterdam bijvoorbeeld de Treiteraankpak).

Onderbouwing van werkzame elementen van de interventie:

(bron: www.movisie.nl/interventie/buurtbemiddeling)

Er hebben meerdere evaluatieonderzoeken plaats gevonden naar Buurtbemiddeling. De projectcoördinatoren van Buurtbemiddeling zijn over het algemeen erg positief over de effecten ervan. De bemiddelde burenen vinden over het algemeen dat bemiddelaars beter burenruzies kunnen oplossen dan medewerkers van politie en corporaties. Zij zijn bovendien blij dat er iemand is die echt aandacht heeft voor hun problemen en dat ze hun hart kunnen luchten.

Samenvatting werkzame elementen:

- Buurtbemiddeling gebeurt voor en door bewoners.
- Mensen zijn zelf verantwoordelijk voor de oplossing van een conflict.
- Een snelle vroegtijdige aanpak voorkomt escalatie.
- Eigen oplossingen zijn duurzamer dan opgelegde oplossingen.
- Deelname aan bemiddeling is vrijwillig, maar niet vrijblijvend.
- De buurtbemiddelaars zijn getrainde vrijwilligers die 'horizontale' (gelijkwaardige) communicatie - waarbij zo weinig mogelijk sprake is van machtsverhoudingen - mogelijk maken.
- De buurtbemiddelaars ondersteunen beide partijen in een conflict.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- De buurtbemiddelaars hebben tijd en aandacht voor het zoeken naar de achterliggende motieven en behoeften bij beide partijen.
- De buurtbemiddelaars werken aan een basis van waaruit een gemeenschappelijk belang en begrip kan ontstaan tussen bewoners.
- De bemiddelaars zijn neutraal, zij stellen zich onpartijdig op en geven geen oordeel.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.beterburen.nl/home/
- www.u-centraal.nl/media/1128/140220-uc-digifolder-buurtbemiddeling.pdf
- www.buurtbemiddeling.org
- www.movisie.nl/interventie/buurtbemiddeling
- Een uitgebreid handboek voor Buurtbemiddeling is te vinden op de website van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV): www.hetccv.nl/instrumenten/Buurtbemiddeling/index

PORTIEKGESPREKKEN, GALERIJ- GESPREKKEN, BURENGESPREKKEN

Doelen:

- Het doel van portiekgesprekken, galerijgesprekken en burengesprekken is om wederzijds begrip tussen bewoners in een portiek of op een galerij te vergroten, onderlinge spanningen te verminderen en de drempel te verlagen om elkaar aan te spreken op gedrag.
- Uitkomst van deze gesprekken kan zijn afspraken over woon- en gedragsregels tussen portiek- en galerijbewoners. In zo'n gesprek zouden bijvoorbeeld afspraken gemaakt moeten worden over het schoonmaken van trappen en galerijen, voorkomen van overlast en de omgang met elkaar. Op deze wijze kunnen problemen worden voorkomen die die kunnen ontstaan als buurtbewoners verschillende levensstijlen hebben. Soms is een actieve bewonersgroep het gevolg.

- Burengesprekken en galerijgesprekken hebben nog enkele nevendoelen zoals doorbreken van anonimiteit, contact leggen en activeren van bewoners. De gesprekken beogen preventief te werken voor isolement, verkommering en hulpeloosheid. Ook willen ze omgangsvormen en tolerantie bevorderen.

Doelgroepen:

- Buren in een portiek, galerij.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Een portiekgesprek wordt gevoerd door mensen die in dezelfde portiek of op dezelfde trap wonen. Dit kan worden begeleid door een welzijnswerker, maar ook door actieve buurtbewoners. Een andere vorm van portiekgesprekken is dat een professional van bijvoorbeeld de corporatie of het welzijns- of opbouwwerk interviews met portiekbewoners afneemt over het samenleven, overlast en oplossingen daarvoor.
- Burengesprekken en galerijgesprekken brengen bewoners van (nieuwe) wooncomplexen die in dezelfde portiek of op dezelfde galerij wonen meer met elkaar in contact. Door dialoog worden bewoners binnen hun directe woon- en leefomgeving geactiveerd (sociale controle in positieve zin) en gestimuleerd om met activiteiten mee te doen. Uit ervaringen van betrokkenen blijkt dat bewoners ook hulpvragen op gebied van zorg en welzijn ter sprake brengen. Dit beoogt anonimiteit te doorbreken, onderlinge contacten te leggen en bewoners te activeren. Leefregels-kunnen-voor-betere-start-zorgen. Huurders die na oplevering van nieuwbouw of ingrijpende renovatie een woning willen huren, zijn soms verplicht afspraken te maken met de andere huurders in hun woonblok over woon- en leefregels. Volgens de betrokken corporatie (Ymere) met succes.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.beekhuizenbindt.nl/portiekgesprekken/
- www.zoiszuiden.nl/nc/rubrieken/artikel/portiekgesprekken-bij-wooncomplexen-in-zuiden/

SAMEN SCHOON

Doelen:

- Samen Schoon is een methode waarbij bewoners gestimuleerd worden tot zelfbeheer in de schoonmaak van hun complex. Het doel is het vergroten van de betrokkenheid van bewoners bij het schoonmaken van algemene ruimtes zoals een portiek, entree of woongebouw.
- Naast het opschonen van de fysieke ruimten, wordt er ook meer onderlinge bekendheid (publieke familiariteit) en samenwerking tussen complexbewoners beoogd.
- Enkele effecten van het vergroten van de betrokkenheid van bewoners bij het schoonhouden van algemene ruimtes zijn een verbeterd woonklimaat en -gedrag, meer ontmoeting en/of sociale contacten en meer invloed en/of inspraak voor de bewoners.

Doelgroepen:

- De interventie kan worden ingezet door woningbouwcorporaties en richt zich op huurders, maar ook op schoonmakers en hun bedrijven.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Samen Schoon bestaat uit 4 mogelijke vormen. Bewoners kunnen voor een van deze vormen kiezen.
 1. Zelf toezicht: bewoners houden toezicht op de schoonmaak van hun complex en dragen de verantwoordelijkheid klachten af te handelen.

2. Zelf inkoop: bewoners zijn verantwoordelijk voor het aanbesteden van externe schoonmaak. Daarnaast kunnen de bewoners – indien nodig – extra budget organiseren uit de buurt, houden ze toezicht op de schoonmaak en handelen ze klachten af.
 3. Zelf beheer: naast het bovenstaande worden bewoners ook verantwoordelijk gesteld voor de financiële administratie van de externe schoonmaak.
 4. Zelf boenen: bewoners maken zelf afspraken over de schoonmaak om de schoonmaak vervolgens ook zelf uit te voeren.
- Mochten bewoners geïnteresseerd zijn in zelf beheer bij de schoonmaak, dient er een 'Chef Schoon' benoemd te worden. 'Chef Schoon' houdt toezicht op het resultaat van schoonmaakactiviteiten. Er wordt van schoonmaakbedrijven verwacht dat zij betrokken bewoners aandragen als 'Chef Schoon'.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

Meer informatie:

- kennisbank.watwerktindewijk.nl/index.cfm/interventie/details?id=998

PORTIEKPORTIERS/BUURTBIKKELS

Doelen:

- PortiekPortiers (soms ook 'buurtbikkels' genoemd) is een buurtinitiatief waarbij kinderen van 8 tot en met 12 jaar worden betrokken bij het schoonhouden van en toezicht houden op het portiek en/of de woonomgeving. De kinderen worden na een training verantwoordelijk gesteld om in samenwerking met de buurtbeheerder overlast aan te pakken. Denk hierbij aan zwerfvuil, vandalisme en algemeen bewonersgedrag. In deze functie worden zij verantwoordelijk voor hun eigen leefomgeving, en de verstandhouding met de bewoners. Andersom zorgt deze aanpak voor minder overlast voor de buurt en staan bewoners positiever tegenover deze kinderen.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Het initiatief heeft als doel kinderen en hun ouders in samenwerking met de buurtbeheerder te activeren om zich in te zetten voor een schoon, opgeruimd en heel portiek. Dit draagt bij aan het vergroten van de bewonersparticipatie en het verbeteren van de fysieke woonomgeving. Door het actief zijn in de wijk vermindert de onderlinge anonimiteit bij buurtbewoners, en daarmee wordt de sociale cohesie in de wijk vergroot.
- Naast een schonere woonomgeving is het de bedoeling dat de kinderen de consequenties van vernieling en vervuiling beter leren overzien. Zij zullen dan zelf minder vervuilen en vernielen en beïnvloeden in het beste geval ook hun vrienden. Bovendien zijn de ouders beter aanspreekbaar op eventueel ontoelaatbaar gedrag van hun kinderen.
- Ook wordt beoogd dat ouders via het PortiekPortierproject beter aanspreekbaar zijn op eventueel ontoelaatbaar gedrag van hun kinderen.
- Het is bij uitstek een interventie voor complexen waar bewoners weinig betrokken zijn bij hun leefomgeving en er veel klachten zijn over de (jongere) jeugd in de buurt.

Doelgroepen:

- Kinderen in de leeftijd 8-12 jaar.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Portiekportiers zijn teams van buurtkinderen die de wijk schoonhouden. Elke week controleren ze portieken en straten op schoon, beschadigingen en veiligheid. Ze werken in teams van twee kinderen en dragen herkenbare hesjes. Ze vragen burens om spullen weg te halen uit de gang en om schoon te maken. Meestal werken ze in het portiek waar ze zelf ook wonen. De portiekportiers worden begeleid door de wijkbeheerder.
- De kinderen volgen een lesprogramma van een lokale maatschappelijke organisatie voorafgaand aan hun inzet. Gedurende deze training worden de kinderen gevraagd onderzoek te doen in de buurt om te achterhalen welke problematische thema's

in het portiek aangepakt moeten worden. Deze thema's worden gepresenteerd aan de buurt, waarmee bewoners (en daarmee ouders) actief betrokken worden.

- Na het afsluiten van dit lesprogramma gaan de kinderen als portiekportiers aan de slag met de door hen gekozen problemen. Portiekportiers zijn teams van buurtkinderen die de wijk schoonhouden. Elke week controleren ze portieken en straten op schoon, beschadigingen en veiligheid. Ze werken in teams van twee kinderen en dragen herkenbare hesjes. Ze vragen burens om spullen weg te halen uit de gang en om de woonomgeving schoon te maken. Meestal werken ze in het portiek waar ze zelf ook wonen. De portiekportiers worden begeleid door de wijkbeheerder.
- De focus ligt op de ideeën en inbreng van de kinderen. Wel wordt er nauw samengewerkt met de bijbehorende woningcorporatie, wijkbeheerder, maatschappelijke ondernemer en welzijnsorganisatie. Een goede samenwerking tussen deze netwerkpartijen is tevens vereist.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- kennisbank.watwerktindewijk.nl/index.cfm/interventie/details?id=178
- academievandestad.nl/buurtbikkels.html
- www.eigenhaard.nl/in-uw-wijk/houd-uw-wijk-schoon-en-veilig/portiekportiers
- Video portiekportiers in Gouda-Oost: www.youtube.com/watch?v=gRicd3ca008

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

INITIATIEVEN OM NIEUWE BEWONERS TE VERWELKOMEN IN DE STRAAT OF WONINGCOMPLEX

Doelen:

In diverse woningbouwcomplexen worden initiatieven genomen om nieuwe bewoners welkom te heten, zich thuis te laten voelen in hun wooncomplex, straat en buurt, en nieuwelingen wegwijs te maken in hun nieuwe woonomgeving.

Doelgroepen:

- Nieuwe buurtbewoners

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

Voorbeelden van werkwijzen binnen deze initiatieven.

- Vrijwilligers leggen huisbezoeken af bij nieuwe bewoners in de straat (welkom heten en wegwijs maken/vragen beantwoorden).
- Soms worden ook (bv 1x per jaar) welkomstfeestjes voor nieuwe bewoners georganiseerd.
- Initiatieven zijn een samenwerking tussen woningcorporatie, bewonersoverleg en soms ook gemeente.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.noorderplantsoen.nl/images/persbericht.pdf
- www.buurtpreventiebreda.nl/webwinkel/welkomspakketten-voor-nieuwe-bewoners/

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Bij welke problematiek kunt u de genoemde praktijkvoorbeelden inzetten?

De onderstaande praktijkvoorbeelden kunnen worden uitgevoerd in openbare ruimte van de buurt (straten stoepen, pleinen, parken, speellocaties, sportveldjes, winkelcentrum), en richten zich op ontmoeting, wederzijds begrip, verbindende activiteiten.

De praktijkvoorbeelden zijn in vijf categorieën opgedeeld:

1. Afspraken maken over prettige omgang, hoe ga je met elkaar om, gedragsregels.
2. Ontmoeting en begrip in de buurt middels dialoog.
3. Creëren gemeenschappelijke (buurt)identiteit.
4. Verbinding groepen op gemeenschappelijke belangen, interesses en samenwerking.
5. Ontmoeting, begrip en samenwerking tussen vluchtelingen en buurtbewoners.

“Afspraken maken over prettige omgang, hoe ga je met elkaar om, gedragsregels”

GEDRAGSCODES

Doelen:

- Doelstelling is het leefklimaat in een wijk of buurt bevorderen, vandalisme en overlast verminderen en de sociale cohesie verbeteren.
- De interventie is bedoeld om gedrag op de lange termijn te beïnvloeden, door de anonimiteit te verlagen en de binding met de buurt te versterken.

Doelgroepen:

- De doelgroep van de methode bestaat uit buurtbewoners. In sommige gevallen kan er ook voor worden gekozen om de methode specifiek te richten op de interactie tussen jonge buurtbewoners en andere buurtbewoners.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Door middel van een stappenplan worden leefregels voor een wijk of buurt door buurtbewoners en betrokken professionals opgesteld en aan medebewoners gepresenteerd. Het stappenplan voor het opzetten, uitvoeren en evalueren van een gedragscodeproject in de buurt bevat vijf stappen die gezamenlijk voor een gedegen uitvoering zorgen.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Bij de eerste stap wordt uitgewerkt wie het initiatief neemt en wat de rollen van de verschillende actoren zijn.
- In de tweede stap wordt bekeken wat bewoners zien als de grootste problemen.
- In stap 3 wordt op een interactieve manier een selectie gemaakt en worden prioriteiten vastgesteld.
- Deze worden in stap 4 gezamenlijk met de bewoners vastgesteld en vertaald in een Gedragscode. In stap 4 worden ook de leefregels ingevoerd, door middel van bijvoorbeeld de onthulling van een bord.
- In stap 5 wordt aandacht besteed aan evaluatie en borging van het project.

Onderbouwing van werkzame elementen van de interventie¹:

Samenvatting werkzame elementen:

- Door samen met bewoners leefregels te formuleren, worden de sociale cohesie en verbetering van het leefklimaat in de wijk bevorderd.
- Probleemanalyse en prioritering liggen aan de basis van de leefregels.
- Handhaving: het formuleren van leefregels word gecombineerd met het maken van afspraken over naleving van eventuele sancties.
- De leefregels gaan over concrete gedragingen en worden duidelijk vastgelegd, waardoor de resultaten meetbaar zijn.
- Het proces staat centraal waarbij er vanaf het begin aandacht is voor draagvlak, evaluatie en borging.
- Samenwerking: zowel bewoners, gemeente, welzijn en politie als woningcorporaties zijn bij de totstandkoming en handhaving van de leefregels betrokken.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.movisie.nl/interventie/gedragscodes
- hetccv.nl/fileadmin//Bestanden/Bestellen/Algemeen/gedragscode_-brochure.pdf

¹ bron: www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Methodebeschrijving-gedragscodes.pdf

PLEINGESPREKKEN (LEEFREGELS)

Doelen:

- Pleingesprekken hebben als doel wijkbewoners te stimuleren om gezamenlijk na te denken over een prettige woonomgeving. Hierbij ligt de focus op het verhogen van de kwaliteit van openbare ruimten in de buurt en het vergroten van de samenhang tussen bewoners. Zo kunnen bewoners betrokken worden bij de inrichting van publieke pleinen in de wijk. Dan wordt er bijvoorbeeld besproken in welke mate en/of waar auto's en fietsen worden toegelaten op het plein en of er voldoende bankjes, speelruimte en groen is.
- Door de bijeenkomsten wordt eveneens sociaal contact in de wijk gestimuleerd, wat bijdraagt aan de sociale samenhang in de buurt. Ook wordt op deze manier onderlinge bekendheid (publieke familiariteit) en samenwerking tussen wijkbewoners beoogd.

Doelgroepen:

- Groepen buurtbewoners (zoals jongeren, ouders met kinderen, ouderen) die gebruik maken van plein

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Pleingesprekken kunnen worden georganiseerd door de gemeente. Afgevaardigden van de gemeente gaan per plein het gesprek aan met de wijkbewoners om hun wensen en belangen te achterhalen omtrent de inrichting van publieke pleinen of ruimten. Tevens kunnen er wijk brede enquêtes en workshops worden ingezet om wijkbewoners te laten meedenken over deze inrichting.
- De bewonersbelangen worden dus meegenomen bij het (her) inrichten van publieke pleinen. Wanneer een voorlopig ontwerp gerealiseerd is, wordt er opnieuw een pleingesprek georganiseerd met als doel het aan de wijkbewoners te presenteren. Dit is tevens een laatste gelegenheid voor de bewoners om aanpassingen voor te dragen.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Het initiatief kan ook vanuit een woningcorporatie komen. In dit geval worden afgevaardigden van welzijnsorganisaties, de politie en wijkraden verantwoordelijk gesteld voor het verzorgen van een koffiekar op een centraal gelegen punt in de wijk. Wijkbewoners ontvangen alvorens het pleingesprek een uitnodiging om de betreffende dag mee te denken over de leefbaarheid van de wijk. Hierbij kunnen initiatieven voor de publieke ruimten besproken en – waar nodig – ondersteund worden.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- Woningcorporatie: www.centrada.nl/ik-huur/leefbaarheidsprojecten/
- Gemeente: bezuidenhout.nl/productie/vijf-pleingesprekken-bezuidenhout-oost/
- bezuidenhout.nl/pleinen/wp-content/uploads/sites/3/2018/05/Toolbox-Pleinen-BZH-oost-V4.pdf

“ Ontmoeting en begrip in de buurt middels dialoog”

DIALOOGTAFELS IN DE BUURT

Doelen:

- Bij een dialoogtafel worden buurtgenoten uitgenodigd om samen het gesprek aan te gaan over actuele en relevante thema's (in de buurt), waarover de buurtgenoten ervaringen kunnen uitwisselen. Door een dialoogtafel te organiseren, worden verschillende mensen bij elkaar gebracht om gesprekken tussen buurtgenoten te stimuleren. Hiermee wordt beoogd om het contact tussen verschillende culturen en/of generaties te verbeteren.
- Naast het leggen van verbindingen tussen buurtgenoten en het vergroten van de sociale binding, hebben de dialoogtafels ook als doel om persoonlijke ervaringen over de buurt te delen. Zo kunnen wensen, ideeën en plannen voor de realisatie van deze ideeën besproken worden. Dit stimuleert buurtgenoten samen te werken aan een prettige woonomgeving, wat de leefbaarheid van de buurt vergroot.

Doelgroepen:

- Buurtbewoners

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

Op internet zijn diverse handleidingen te vinden voor het organiseren van een buurtdialoog. Zie de weblinks onderaan. Enkele algemene aanwijzingen voor het organiseren van een buurtdialoog worden hieronder weergegeven²:

² bron en meer informatie: www.utrechtindialoog.nl/meedoen/dialoogtafel-organiseren

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Hoe bereidt u een buurt dialoog voor?

Bij voorkeur wordt een dialoogtafel vanuit de buurt zelf georganiseerd; de onderstaande tips zijn daarom gericht op buurtbewoners. U kunt dat als gemeente wel begeleiden, of de begeleiding neerleggen bij een organisatie met ervaring in het organiseren van dialoogtafels.

- Vorm een initiatiefgroepje van mensen waarmee u de dialoog gaat organiseren, deelnemers gaat werven, een locatie gaat zoeken, datum gaat bepalen en een programma gaat maken. U kunt een organisatie met expertise op buurtdialogenvragen om aan te sluiten, om mee te denken.
- Kies een aansprekend gespreksthema, en vraagstuk dat relevant en actueel is voor de mensen met wie u aan tafel wilt en waarover u ervaringen uit kunt wisselen.
- Zoek een prettige plek waar de dialoog kan plaatsvinden. Wat u nodig heeft is een rustige ruimte met tafels voor 6 tot 8 personen waar u een gesprek van twee uur kunt voeren met minimaal zes deelnemers. Bijvoorbeeld in een bibliotheek, galerie, huiskamer of moskee.
- Maak een kort wervend programma voor uw dialoogtafel. U kunt de dialoog bijvoorbeeld starten met het voorlezen van een gedicht over het thema, met een blog, column of persoonlijk verhaal. U kunt ook een muziekgroepje uitnodigen voor bij het napraten.
- Maak een wervend nieuwsbericht of een flyer. Op internet vindt u flyers die u zelf kunt aanpassen (zie bijvoorbeeld de website van Utrecht in Dialoog).
- Formuleer de tekst zo dat buurtbewoners met verschillende standpunten zich aangesproken voelen. Zoek passend beeldmateriaal voor bij het nieuwsbericht.
- Zet de aankondiging van tafels in de agenda en op facebook, zorg voor aanmeldformulieren voor deelnemers en dialoogbegeleiders. NB: Dialoogbegeleiders zijn bij voorkeur getraind in het begeleiden van dialoog.

Hoe werft u deelnemers?

- Online klanten– Nodig via verschillende kanalen een gevarieerd gezelschap uit van mannen en vrouwen, jongeren en ouderen, starters en oudgedienden, mensen met verschillende culturele achtergronden, bewoners, professionals en vrijwilligers, leerlingen, ouders en docenten, klanten en medewerkers, een winkelier, wijkagent etcetera.
- Maak uw dialoogtafel bekend in uw netwerk en buurt en werf actief deelnemers. Zowel persoonlijk door flyers uit te delen als via partners, de buurtkrant, mailings, websites en social media. Het nieuwsbericht kunt u eenvoudig verspreiden via social media.
- Zet tafels en flyers op websites, platforms en geef bekendheid aan tafels via lokale netwerken, websites, nieuwsbrieven, social media en lokale media.
- Verstuur vooraf, tijdens en na afloop van de dialoog berichten via facebook en twitter met foto's en de opbrengsten van de dialoog in een aantal quotes. Vermeld zo mogelijk ook alvast de datum van een vervolgdialoog.

Een gastvrije ontvangst

- Zorg voor een aantrekkelijke, aangename en vooral rustige locatie. Een prettige ruimte en iets lekkers zorgt voor een goede stemming tijdens het gesprek. U kunt een dialoog ook combineren met een maaltijd of omlijsten met cultuur: muziek, woordkunst of beeldende kunst.

Afsluiting

- Het is waardevol om na afloop van de dialoogtafels met elkaar af te sluiten, inzichten met elkaar te delen, en eventueel een vervolg af te spreken. Deelnemers en dialoogbegeleiders vinden het vaak prettig als er na afloop ruimte is voor informeel napraten.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

Op internet zijn diverse handleidingen te vinden voor het organiseren van een dialoog. Zie voor tips hoe een dialoogtafel te organiseren bijvoorbeeld:

- www.utrechtindialoog.nl/meedoen/dialoogtafel-organiseren/
- www.utrechtindialoog.nl/wp-content/uploads/2016/09/Handboek-Tafelorganisatoren-aug-2016.pdf
- www.arnhemdialoog.nl/dialoogtafels/
- amersfoortzuid.info/buurdialoog

INTERCULTURELE, INTERRELIGIEUZE DIALOOG IN BUURT/GEMEENTE (VANUIT KERK, MOSKEE, JOODSE GEMEENTE). VOORBEELD: 'LEER JE BUREN KENNEN'.

Doelen:

- Bij een interreligieuze dialoog worden mensen met verschillende religieuze achtergronden met elkaar in contact gebracht. Deze vorm van dialoog wordt bijvoorbeeld gebruikt bij het project 'Leer je burens kennen' van de Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam. Toen de Gemeente zich vestigde in een nieuw gebouw naast een ROC school met veel niet-westerse leerlingen, waren ze zich bewust van dat niet alle jongeren positief over joden denken. Echter, is dit gebaseerd op vooroordelen en hebben de meesten nooit joden ontmoet of gesproken. Om deze reden werden deuren opengesteld voor de leerlingen.
- Het voornaamste beoogde doel is het wegnemen van vooroordelen en het ontkrachten van stigma's over de ander.

Doelgroepen:

- Interculturele – en interreligieuze dialogen kunnen diverse doelgroepen hebben, zoals dialoog tussen buurtbewoners / jongeren met beperkte kennis over bepaalde culturen of religies met mensen met een specifieke culturele – of religieuze achtergrond; of

juist dialoog tussen mensen met specifieke culturele – of religieuze achtergronden. In het voorbeeld van de Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam is de doelgroep ROC-leerlingen.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- De Liberaal Joodse Gemeente nodigt schoolklassen van het ROC uit in hun gebouw om elkaar beter te leren kennen. Jongeren uit deze klassen zijn veelal van niet-Westerse afkomst. Jongeren krijgen allerlei beeldmateriaal te zien waarin vooroordelen over joden naar voren komen. Denk bijvoorbeeld aan South Park, komieken en cabaretiers. Daarna worden ze gevraagd zelf na te denken over hun vooroordelen jegens joden, en de vooroordelen die zij zelf ervaren.
- Na het associatieve gedeelte, sparren de leerlingen met twee joodse gespreksleiders. Hier wordt gewerkt aan het ontkrachten van stereotypes over joden en kunnen jongeren al hun vragen stellen over het geloof. Onderwerpen zoals familietradities, het vieren van feesten maar ook meer gevoelige onderwerpen zoals de politieke situatie in het Midden-Oosten komen daarbij aan bod.
- Belangrijk is de focus op overeenkomsten in plaats van verschillen tussen verschillende religies en/of culturele achtergronden. Zo is de kwestie van Palestina en Israël vaak een gevoelige discussie tussen joodse betrokkenen en leerlingen met een Arabische en/of moslim achtergrond. Gesprekken hierover worden dan ook gefocust op het gedeelde gevoel van machteloosheid, en niet op vooroordelen die beide partijen zouden kunnen hebben over de ander.

Evaluatie

Uit enquêtes is gebleken dat leerlingen na het bezoek aangaven 'de ander' beter te begrijpen, het belang van interreligieuze dialogen meer in te zien dan voorheen en eerder geneigd zijn in te gaan op (hypothetische) uitnodigingen om bij joodse mensen te komen eten.³

³ Taouanza e.a., 2016. www.kis.nl/sites/default/files/bestanden/Publicaties/werkt-dialoog-tegen-vooroordelen.pdf

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.ljgutrecht.nl/sites/all/files/users/Max%20LJGU/stadsblad_2015-11-11_leer_je_buren_kennen-2.jpg
- www.academia.edu/11378521/De_effecten_van_het_LJG-project_LEER_JE_BUREN_KENNEN_volledig_rapport_Research_into_the_effects_of_an_interreligious_dialogue_project_of_the_Liberal_Jewish_Congregation_Amsterdam_full_report_with_literature_and_all_statistical_analyses_
- www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/joodse-gemeente-opent-de-deuren~bf917ce2/

RONDE TAFELHUIS

Doelen:

- Het Ronde Tafelhuis is een interreligieus ontmoetingscentrum, met als doelstelling wijkbewoners met al hun verscheidenheid in religie en cultuur met elkaar in contact te brengen. Dat wordt gedaan door het organiseren van activiteiten en het huisvesten van organisaties met een culturele of religieuze achtergrond.
- Een belangrijk aspect van het Ronde Tafelhuis is de ontmoetingsfunctie, ieder die dat wil is welkom voor een gesprek of activiteit. Hiermee ontwikkelt het Ronde Tafelhuis zich in de richting van een kennismakingscentrum voor religie en cultuur.
- Belangrijk is het creëren van een veiligheidsgevoel in het ontmoetingscentrum, opdat mensen ook initiatieven voor het organiseren van activiteiten durven te nemen. Betrokken zijn bij het organiseren van een activiteit als vrijwilligers kan tevens een opstap naar de arbeidsmarkt zijn.
- Het initiatief werkt verbindend, omdat de focus ligt op de overeenkomsten tussen verschillende religies – en niet op de verschillen. Samen wordt er gesproken over de plaats van religie in een moderne samenleving, zonder overbodige nadruk te leggen op de onderlinge verschillen van de religies.

Doelgroepen:

- Alle inwoners van de gemeente zijn welkom.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Het Ronde Tafelhuis biedt mensen een plek om dagelijks samen te komen en activiteiten te organiseren, waarbij religie, zingeving en levensbeschouwing een belangrijke plaats innemen. Denk hierbij aan vieringen van de religieuze en culturele groeperingen die aan het centrum verbonden zijn, maar ook filmavonden, taallessen en verwijssprekuren waar mensen terecht kunnen over alle mogelijke vragen op maatschappelijk gebied. Alle activiteiten zijn openbaar toegankelijk.
- Daarbij lopen er ook enkele grote projecten bij de organisatie. Zo is er het WijkWijzer project, waarbij statushouders 8 weken gekoppeld worden aan een begeleider die vragen kan beantwoorden over praktische zaken als het vinden van een huisarts, een school voor de kinderen of het openbaar vervoer. Ook gaan de statushouders en begeleiders samen op pad om aan de hand van verschillende opdrachten de wijk te verkennen.
- Een ander groot project is Suuq de markt op, waarbij Somalische vrouwen lunches, soep en diners verzorgen. Wijkbewoners worden uitgenodigd voor de eetbijeenkomsten, waardoor de wereldkeuken ontmoeting faciliteert.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- rondetafelhuistilburg.nl/

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

“Creëren gemeenschappelijke (buurt) identiteit”

BUURTREMINISCENTIE

Doelen:

- Het centrale doel van buurtreminiscentie is het verbinden van mensen door de verhalen die zij delen. Deze hoofddoelstelling is onderverdeeld in een aantal subdoelen, zoals het activeren van mensen, het stimuleren van communicatie tussen buurtbewoners, het verbeteren van de kwaliteit van sociale relaties in de buurt en het versterken van sociale cohesie op buurtniveau.
- De methode kan ook specifiek gericht worden op twee belangrijke scheidslijnen tussen buurtbewoners: tussen allochtonen en autochtonen (intercultureel) en tussen ouderen en jongeren (intergenerationeel). Een bijkomend doel van interculturele buurtreminiscentie is het verbinden van mensen met verschillende culturele achtergronden door het ontwikkelen van wederzijds begrip en respect. Intergenerationele buurtreminiscentie richt zich op het verbinden van verschillende generaties door onderling begrip tussen de groepen te bevorderen.

Doelgroepen:

- Buurtreminiscentie beoogt alle buurtbewoners te betrekken ongeacht leeftijd of herkomst. In de praktijk richt het project zich in eerste instantie meestal op ouderen van diverse culturele herkomst, maar de methode wordt ook toegepast voor andere leeftijdsgroepen. Specifiek richt de methode zich op het betrekken van groepen buurtbewoners die onderling nog weinig contact hebben.
- Gaandeweg het project wordt, in overleg met de initiële deelnemers, bedacht welke groepen buurtbewoners of individuen nog meer kunnen worden benaderd. Er kan speciale aandacht worden besteed aan groepen buurtbewoners die het minst met elkaar in contact komen: allochtonen en autochtonen en ouderen en jongeren.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Een buurtreminiscentieproject kenmerkt zich door steeds uitbreidende netwerken en is opgedeeld in drie fasen.
- De eerste fase is leren reminisceren. Reminiscentiegroepen komen in deze fase in besloten, herkenbare en veilige groepen bijeen. Er worden verhalen opgehaald en uitgewisseld aan de hand van thema's en triggers. Het doel van de eerste fase is het creëren van een veilige en vertrouwde omgeving waarin deelnemers tot vertellen kunnen komen en leren wat een goed verhaal is.
- In de tweede fase, leren uitwisselen, worden de verschillende reminiscentiegroepen uit de eerste fase gemengd. Het uitwisselen van verhalen en herinneringen gebeurt nu dus in een veel heterogenere groep met mensen van verschillende culturen. Daarnaast leren deelnemers elkaar stimuleren tot vertellen middels verschillende uitwisselingstechnieken.
- De laatste fase, leren werken aan een narratieve structuur, richt zich op het tot stand brengen van een narratieve buurt door het project te verbreden door continue lussen: activiteiten die leiden tot nieuwe activiteiten of betrokkenheid van nieuwe doelgroepen. Daarnaast worden samenwerkingsverbanden tot stand gebracht die de continuïteit van de reminiscentieactiviteiten in de buurt kunnen waarborgen.

Onderbouwing van werkzame elementen van de interventie:

(Bron: www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Methodebeschrijving-Buurtreminiscentie.pdf)

Samenvatting werkzame elementen:

- Ophalen en delen van herinneringen.
- Start met het werken aan vertrouwen in kleine homogene groepen in de eerste fase van de methode.
- Deelnemers worden gestimuleerd om onderlinge overeenkomsten te ontdekken door herkenning van elkaar verhalen.
- Gebruikmaking van de sociale context van de buurt: steeds meer mensen en organisaties worden betrokken.
- Uitwisseling van herinnering met steeds meer buurtbewoners.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Continuïteit waarborgen door samenwerking met partners en vrijwilligers.
- Het verspreiden van verhalen als een essentieel onderdeel van het proces, niet als uitkomst.
- Openheid: alle buurtbewoners kunnen meedoen, ongeacht leeftijd of herkomst.
- Starten met ouderen; het ophalen van herinneringen is een natuurlijke activiteit van het ouder worden.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.movisie.nl/interventie/buurtreminiscentie
- pluspuntrotterdam.nl/Projecten/Verhalend-Verleden.html
- www.annevandelft.nl/projecten/een-buurt-vol-verhalen-2/

“Verbinding groepen op gemeenschappelijke belangen, interesses en samenwerking”

OPZOOMEREN

Doelen:

- Opzoomeren is het stimuleren van een goed contact met de buren door samen te zorgen voor een prettige straat om in te wonen. Straatactiviteiten zijn een goed middel om dat voor elkaar te krijgen. Naast het samen verfraaien of opknappen van de straat, kan een straatfeest, barbecue of spelletjes dag voor de kinderen ook een manier zijn om de straat te Opzoomeren. De opzoomer campagne is ontstaan in de Opzoomerstraat van Rotterdam ontstaan, waarbij de buurtgenoten de handen uit de mouwen staken om samen de straat op te knappen.
- Het initiatief heeft als doel samen zorg te dragen voor een goede straat. Daarbij worden de verschillende buurtgenoten met elkaar verbonden en draagt het bij aan het vergoten van de publieke familiariteit. Hierdoor wordt een informeel buurt- of straatnetwerk opgebouwd, wat eveneens sfeerverbetering in de buurt, onderlinge hulp- en dienstverlening, toekomstige samenwerking en meer aanspreekbaarheid met zich mee kan brengen.
- Bewoners worden gestimuleerd zelf met ideeën te komen voor de invulling van straatactiviteiten. Deze 'bottom-up' aanpak staat centraal bij Opzoomeren, wat het een laagdrempelig en niet-bureaucratisch karakter geeft. Daarnaast heeft de interventie al een behoorlijke bekendheid gegenereerd in Rotterdam, wat deelname nog toegankelijker maakt.

Doelgroepen:

- Alle bewoners van een bepaalde straat.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Bij Opzoomeren staan de ideeën en initiatieven van de buurtbewoners zelf centraal. Alvorens een straatactiviteit komen de buurtbewoners samen om te overleggen over de invulling ervan. Bij een dergelijke bijeenkomst kan besproken worden wat de buurt nodig heeft. De fase van ideevorming wordt begeleid door een gebieds- of wijkteam, maar de ideeën komen uitsluitend van de buurtbewoners zelf.
- Het kan ook zo zijn dat buurtbewoners zonder begeleiding van een gebieds- of wijkteam al een idee voor initiatief hebben. In dat geval kunnen ze zich aanmelden bij Opzoomeren om begeleiding van gebieds- of wijkteam en/of financiële steun voor de realisatie van het plan te vragen.
- Wanneer een concreet plan voor een straatactiviteit is uitgedacht door de buurtbewoners, naderen zij de fase van realisatie. Ook dit proces wordt begeleid door het gebieds- of wijkteam, maar de daadwerkelijke regeling wordt bij de buurtbewoners gelegd. Opzoomeren voorziet hierin van de financiële middelen, waardoor er bijvoorbeeld ruimte is om een kop koffie of thee en wat lekkers voor alle buurtbewoners te verzorgen. Het gebieds- of wijkteam heeft slechts adviserende rol in de realisatie. Juist door de verantwoordelijkheid bij de buurtbewoners te leggen, worden zij gestimuleerd zich zelf in te zetten voor een goede straat.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.opzoomermee.nl/overons.html

KULTURHUSKE

Doelen:

- Kulturhuske heeft tot doel ontmoeting, taalontwikkeling, maatschappelijke participatie en binding met de wijk te bevorderen. Dit wordt bereikt door het creëren van een huiskamer en podium in de wijk, dat door middel van 'eigen' culturele activiteiten ook echt van de wijk en haar bewoners is.

- De methode kent ook enkele subdoelen. Zo is de methode er eveneens op gericht dat bewoners in de wijk zelf een huis 'runnen'. Een huis waar bewoners altijd terecht kunnen, iedereen zich thuis voelt en zichzelf kan zijn.
- Ook wil de methode met het huis een vertrouwde ontmoetingsplek bieden die ook contact en verbinding legt tussen mensen van verschillende culturen.
- Tenslotte wil de methode met het huis een podium bieden voor de in de wijk aanwezige talenten. Dit podium biedt een gevarieerd activiteiten aanbod en stimuleert de bewoners tegelijk ook zelf wat te gaan doen.

Doelgroepen:

- Kulturhuske richt zich op alle bewoners in de wijk. Alle bewoners van de wijk zijn uitgenodigd mee te doen met activiteiten of mee te helpen met het runnen van het Kulturhuske. Afhankelijk van het soort activiteit is er voor iedereen een passend aanbod en wisselt de samenstelling van de groep. De methode richt zich nadrukkelijk op het betrekken van alle in de wijk aanwezige doelgroepen, zowel naar etniciteit en sekse als naar leeftijd en sociaaleconomische status.

Werkwijze (methoden, elementen):

- Een betrokken woningcorporatie stelt een leegstaande woning (ruimte) ter beschikking voor Kulturhuske. Met een budget vanuit de samenwerkende organisaties, bestaande uit gemeente, corporatie en welzijnsinstelling, wordt Kulturhuske ingericht.
- Vanaf dat moment ligt de nadruk op de betrokkenheid en inbreng van bewoners. Ondersteund door een medewerker van de welzijnsorganisatie stellen de bewoners de programmering van activiteiten zelf samen. Dit is heel laagdrempelig georganiseerd en het initiatief ligt bij de bewoners. Koken, verhalen vertellen, muziek of cursussen worden door henzelf verzorgd.
- Mensen kunnen tijdens veel activiteiten vrij inlopen, waardoor het huiskameridee duidelijk in stand blijft.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Tijdens de activiteiten is wel altijd een beroepskracht aanwezig. Er is tevens een aantal betrokken vrijwilligers. Zij helpen met het werven van nieuwe bewoners en om activiteiten in goede banen te leiden.

Onderbouwing van werkzame elementen van de interventie⁴:

Samenvatting werkzame elementen:

- Het Kulturhuske voelt als een vertrouwde en laagdrempelige ontmoetingsplek en bevordert hierdoor contact en verbinding tussen mensen van verschillende culturen.
- Kulturhuske levert een bijdrage aan de persoonlijke ontwikkeling van buurtbewoners door hen met lichte ondersteuning een podium te geven.
- Door cultuur in te zetten als middel voor participatie wordt het saamhorigheidsgevoel onder bewoners vergroot.
- Door uit te gaan van wat bewoners zelf willen en kunnen wordt een beroep gedaan op het inzetten van hun eigen mogelijkheden en talenten.
- De variatie in het activiteiten aanbod en de mogelijkheden om mee te doen stimuleert bewoners om zelf ook wat te gaan doen (activering).
- Door de inzet van tussenpersonen wordt een grote diversiteit aan bewoners bereikt.
- De beroepskracht heeft oog voor de eigen verantwoordelijkheid van bewoners en laat het initiatief bij hen liggen zonder het 'over te nemen'.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.movisie.nl/interventie/kulturhuske
- www.hengelose-es.nl/archief/kw-1-2014/1047-kulturhuske

⁴ Bron: www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Methodebeschrijving-kulturhuske.pdf

BUURTGIDS-TOURS IN EEN BUURT (GEMEENTE AMSTERDAM)

Doelen:

Buurtbewoners worden getraind tot buurtgids. Zij leiden (nieuwe) bewoners rond in de buurt zodat men elkaar en de buurt (beter) leert kennen. Doelstellingen zijn daarbij:

- Het vergroten van de sociale binding in een buurt en bewoners samenbrengen en laten participeren.
- Bewonersparticipatie verhogen: mensen bekend maken met het huidige aanbod van maatschappelijke (buurt) initiatieven waardoor men eerder zal deelnemen aan bestaande activiteiten, helpen bij activiteiten of zelf activiteiten organiseren.
- Bekendheid en bestaansrecht van maatschappelijke (buurt) initiatieven vergroten door ze zichtbaar(der) te maken.

Doelgroepen:

- Nieuwe buurtbewoners en huidige buurtbewoners.

Werkwijze (methoden, elementen):

- De rondleiding vindt elke maand plaats. De deelnemers worden uitgenodigd door en via de gemeente en andere betrokkenen (zoals woningcorporaties).
- Het Buurtgids-team faciliteert d.m.v. het vinden van gidsen, het opzetten van een promotiecampagne, het proces van aanmelden van deelnemers, en het begeleiden van de buurtgidsen.
- De lokale (vrijwillige) buurtgidsen vormen gezamenlijk de tour en geven de rondleidingen.
- Lokale initiatieven en ondernemers vertellen kort over zichzelf.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- kennisbank.watwerktindewijk.nl/index.cfm/interventie/details?id=1463

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

“Ontmoeting, begrip en samenwerking tussen vluchtelingen en buurtbewoners”

HAAGSE HUISKAMER (GEMEENTE DEN HAAG)

Doelen:

- De aankomst van vluchtelingen is niet nieuw in Den Haag, het debat rondom de opvang van vluchtelingen is echter wel veranderd; de voor- en tegenstanders staan meer tegenover elkaar. Dit is aanleiding om de verschillende partijen bij elkaar te brengen via het platform van de Haagse Huiskamer. Hier wordt zicht gegeven op het aanbod aan initiatieven en de vraag vanuit vluchtelingen en/of stadsbewoners die betrokken willen worden. Zo ontstaat een stevig, samenwerkend maatschappelijk middenveld.
- De integratie van vluchtelingen vraagt inzet van de vluchteling, maar ook van de mensen bij wie ze terecht komen (de buurtbewoners). Door stadsbewoners en vluchtelingen met elkaar in contact te brengen, wordt er samen gewerkt aan integratie. Daarmee wordt zowel de integratie van vluchtelingen ondersteund als de actieve participatie en betrokkenheid van wijkbewoners gestimuleerd
- Daarnaast gaan vluchtelingen en buurtbewoners samen aan de slag in de buurt, waarmee een prettige woonomgeving en vergrote leefbaarheid in de wijk wordt beoogd.

Doelgroepen:

- Vluchtelingen, buurtbewoners, overige stadsbewoners.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- De Haagse Huiskamer biedt een creatief platform aan de stad Den Haag. Het initiatief speelt voornamelijk een verbindende en ondersteunende rol tussen Haagse initiatieven, vluchtelingen

en de gemeente. De initiatiefopzetters merkten op dat er meer afstemming nodig was tussen alle partijen, opdat vraag en aanbod elkaar kunnen vinden, goede projecten elkaar aanvullen en nieuwe ideeën en initiatieven ondersteund kunnen worden. Zo is er onder andere de initiatievenbank opgezet: een databank waarin inwoners van Den Haag kunnen zien welke initiatieven in welke delen van de stad actief zijn.

- Om vluchtelingen en stadsbewoners aan elkaar te verbinden, organiseert de Haagse Huiskamer bijeenkomsten en activiteiten. Bij dergelijke samenkomsten staat co-creatie centraal: samen willen werken aan een stad waarin alle inwoners van Den Haag zich thuis voelen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het opzetten van een buurtcomité. Het comité zal uitzoeken welke thema's de wijk samen met vluchtelingen kan oppakken. Vervolgens gaan de wijkbewoners samen aan de slag met de gemaakte plannen, waardoor de wijk zich ook werkelijk geholpen voelt.
- Daarnaast speelt de Haagse Huiskamer een ondersteunende rol bij het realiseren van nieuwe initiatieven. De Haagse Huiskamer doet onderzoek naar de wensen en belangen van stadsbewoners, om nieuwe initiatieven hier goed op af te kunnen stemmen. Als een idee is gevormd, faciliteert de Haagse Huiskamer de ontmoeting en verbinding tussen mensen, zoals hierboven beschreven is.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.haagsehuiskamer.nl/

DE VOORKAMER (GEMEENTE UTRECHT)

Doelen:

- Het initiatief 'De Voorkamer' brengt AZC-bewoners in contact met mensen die al langer in Nederland wonen. Op deze manier komen mensen van verschillende achtergronden met elkaar in contact op een vaste locatie. De Voorkamer is dus een ontmoetingsruimte door en voor nieuwkomers en de lokale gemeenschap.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Het initiatief heeft als doel het stimuleren van participatie in het belang van integratie en cohesie, door nieuwkomers en de lokale bevolking samen ontmoetingsmomenten te laten bedenken, vormgeven en organiseren.
- Het is daarbij een platform dat de verschillende persoonlijkheden en talenten van nieuwkomers als instrument inzet bij de communicatie met de lokale gemeenschap. Deelnemers worden aangemoedigd hun specifieke vaardigheden te gebruiken om persoonlijke evenementen op te zetten. De activiteiten brengen betrokkenheid en zelfvertrouwen teweeg, alsmede gevoelens van trots over identiteit en afkomst. Ook zorgt deze focus op de kwaliteiten van de deelnemers ervoor dat ze niet langer louter als groep worden gezien, maar ook als individu. Deze stap is belangrijk voor het ontwikkelen van nieuwe relaties, het overwinnen van stigmatisering en het tonen van diversiteit.

Doelgroepen:

- Vluchtelingen, buurtbewoners, professionals uit de kunst- en designsector, lokale ondernemers.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- ‘De Voorkamer’ creëert een sociaal kader waarin deelnemers kunnen werken aan een project wat bij hen past, betekenis voor hen heeft en onafhankelijke en persoonlijke integratie stimuleert. Deelnemers kunnen werken aan een eigen project, ze kunnen samen iets opzetten en meehelpen met het organiseren van projecten. Enkele voorbeelden van activiteiten en projecten zijn filmavonden, taalcafés, de jaarlijkse ‘souk’ of Arabische markt en buurtdiners.
- Wat ‘De Voorkamer’ bijzonder maakt, is de ruimte voor de deelnemers om hun vaardigheden en talenten te tonen en samen te werken met lokale professionals. Voor de organisatie en invulling van activiteiten wordt samenwerking met omwonenden (o.a. eigenaars van werkplaatsen, professionals uit de kunst- en designsector en enthousiastelingen), AZC-bewoners en statushouders gestimuleerd.

- Activiteiten worden begeleid door vrijwilligers uit de wijk, wat zowel statushouders, AZC-bewoners en de lokale gemeenschap betreft. Er zijn tevens altijd vrijwilligers aanwezig binnen de openingstijden van de locatie om het gebouw te beheren.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- welkominutrecht.nu/agenda_items/meeting-and-sharing-skills

BOOST (GEMEENTE AMSTERDAM)

Doelen:

- BOOST is opgezet door wijkbewoners en vluchtelingen (statushouders) in Amsterdam Oost en fungeert als een ontmoetingsplek voor statushouders en wijkbewoners. Deze ontmoetingsplek is een centraal gelegen buurthuis waar dagelijks activiteiten en bijeenkomsten worden georganiseerd.
- Het voornaamste doel is het in contact brengen van de lokale gemeenschap en vluchtelingen; ofwel, oude en nieuwe wijkbewoners. Daarmee wordt zowel de integratie van vluchtelingen ondersteund als de actieve participatie en betrokkenheid van oude wijkbewoners gestimuleerd. De achterliggende gedachte is dat integratie een samenwerkingsproces is.
- De focus ligt op het geven van een boost aan de inburgering en integratie. Het opbouwen van een sociaal netwerk voor vluchtelingen wordt vergemakkelijkt door de ontmoetingsplek en het bijbehorende welkomstgevoel dat hiermee uitgestraald wordt. Op deze manier voelt de boost voor integratie natuurlijk en laagdrempelig aan.
- Door de betrokkenheid van zowel oude als nieuwe wijkbewoners wordt er tevens gewerkt aan het opbouwen van een stevig en warm wijknetwerk. Met een dergelijk informeel wijknetwerk wordt het gevoel van verbondenheid in de wijk vergroot.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Doelgroepen:

- Vluchtelingen, buurtbewoners, overige stadsbewoners.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Statushouders komen aanvankelijk vooral langs het buurthuis voor taalwerving. Zo worden er lessen aangeboden, taaltheaters opgezet en er is de mogelijkheid talen te oefenen door te praten met aanwezige vrijwilligers. Statushouders rollen redelijk gauw in de aanvullende activiteiten die worden aangeboden. Denk hierbij aan lunches, kappersmiddagen, creatieve workshops, sportactiviteiten, culturele avonden, bedrijfsbezoeken en fietslessen. Uit al die ontmoetingen moet op natuurlijke wijze contact ontstaan. Zo gaan statushouders van taalwerving naar het opbouwen van een netwerk.
- Naast een vaste agenda aan activiteiten wordt er ook ingespeeld op de vraag en het aanbod van statushouders en de lokale gemeenschap. Er wordt gekeken naar de beschikbare talenten van betrokkenen, en daarnaast hun wensen en belangen. Zo krijgt iedereen de kans talenten te ontplooiën en in te zetten. Dit heeft daarbij voor een goed werkend samenwerkingsverband tussen professionals en niet-professionals onder de betrokkenen gezorgd.
- Activiteiten worden georganiseerd en begeleid door vrijwilligers. Deze vrijwilligers komen veelal uit de lokale gemeenschap, maar ook statushouders melden zich regelmatig aan als vrijwilliger. Vrijwilligerswerk kan als een effectief opstapje naar de arbeidsmarkt dienen. Daarbij zijn veel kwetsbare wijkbewoners zoals werklozen en eenzame senioren, betrokken bij het initiatief, waarmee ook zij profiteren van de mogelijkheid om hun sociale netwerk te vergroten via BOOST.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.boostamsterdam.nl

DICHTER BIJ HUIS (GEMEENTE BREDA)

Doelen:

- Doel van het project DICHTER BIJ HUIS is het wijkgericht stimuleren en organiseren van langdurige contacten tussen Bredase statushouders en inwoners van de stad Breda. Door samen actief dingen te ondernemen leert men elkaar beter kennen. Integratie moet van twee kanten komen.

Doelgroepen:

- Vluchtelingen, buurtbewoners.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Het project DICHTER BIJ HUIS is erop gericht om geboren Nederlanders en nieuwe Nederlanders te laten kennismaken met elkaar en elkaars gebruiken. Verschillende groepen van maximaal 10 personen (5 wijkbewoners en 5 nieuwkomers) komen wekelijks bij elkaar op een centrale plek in de buurt. Ze maken kennis met elkaar en met elkaars gewoonten. Ze gaan koken en eten, een buurtwandeling maken langs interessante plaatsen en nemen deel aan een creatieve workshop. Na vier bijeenkomsten wordt het geheel gezamenlijk feestelijk afgesloten. Het project is al in verschillende wijken van Breda uitgevoerd: Breda Centrum, het Liniekwartier, Breda Noord, Doornbos en Teteringen.
- Een voorwaarde is de kleinschaligheid van het project. De grootte van de groep moet zorgen voor intimiteit. Het aantal deelnemers moet ook niet te klein zijn want dan wordt het te persoonlijk. Ideaal is het aantal van 8 – 10 personen. De buurt is het décor. Je kan er elkaar wegwijs maken en kennis maken met bijzondere plekken en mensen in de buurt.
- Om niet alleen eenmalige ontmoetingen te realiseren maar om juist diepgaander contact te leggen is het belangrijk om in kleine groepen regelmatig bij elkaar te komen. Het aantal bijeenkomsten is zorgvuldig gekozen. Men komt vijf sessies bij elkaar en hoeft zich dus niet een lange tijd te binden maar het gaat om meer dan

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

een vluchtige kennismaking met elkaar. Als de eerste ronde van vijf bijeenkomsten naar meer smaakt kan er altijd een vervolgproject aan gekoppeld worden. Dit kan door de deelnemers zelf worden voortgezet en gecoacht worden door een projectleider of professional.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.vluchtelingenwerk.nl/zuidnederland/actueel-dichter-bij-huis

BUURTPRAATJES (GEMEENTE EINDHOVEN)

Doelen:

- Het initiatief voor deze interventie ligt bij een woningcorporatie (Woonbedrijf Eindhoven). Een woningcorporatie zorgt ervoor dat vluchtelingen (statushouders) een woning krijgen. Woonbedrijf Eindhoven wilde hen ook graag helpen om zich thuis te voelen. Meedraaien als volwaardig buur is daarin erg belangrijk, maar niet vanzelfsprekend. Daarom heeft men onderzocht hoe ontmoetingen tussen 'oude' en 'nieuwe' wijkbewoners kunnen worden gestimuleerd.
- Doel is om op een laagdrempelige manier wederzijds kennis te maken en de gemeenschappelijkheid tussen nieuwkomers en buurtbewoners te zoeken en te delen. Daardoor wordt beoogd om angsten en vooroordelen in een vroeg stadium weg te nemen.
- Op deze manier wil men werken aan meer sociale binding tussen vluchtelingen en de lokale gemeenschap.

Doelgroepen:

- Vluchtelingen, buurtbewoners, woningcorporaties.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Vluchtelingen wordt bij het betreden van hun nieuwe huis een 'tool' (de 'Buurtpraatjes' box) gegeven om de ontmoeting met hun burens aan te gaan.
- 'Buurtpraatjes' wil aanzetten tot de eerste kennismaking met de burens. De box is voorzien van uitnodigingskaarten om de burens op de koffie uit te nodigen. In de box zit een pak stroopwafels, suiker en natuurlijk koffie. De voorwerpen zijn meteen onderdeel van de gesprekstof, bijvoorbeeld 'Hoe drink jij je koffie?'. Wanneer je de box uitklapt heb je vier flappen met daarop gespreksonderwerpen. Zo gaat een van de flappen over tradities en gewoontes, zoals 'wanneer en waarom doe jij de gordijnen dicht?' en 'doe jij thuis je schoenen uit?'. Een andere flap heeft als thema 'onze buurt', bedoeld om de dialoog aan te gaan over wat de burens samen belangrijk vinden in hun buurt. Bijvoorbeeld 'een pakketje aannemen van de burens'.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.blikblooz.nl/blog/2018/buurtpraatjes

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

PRAKTIJKVOORBEELDEN

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG KINDEREN EN JONGEREN (rolmodellen en conflicthantering)

De interventies worden uitgevoerd in openbare ruimte van de buurt (straat, pleinen), en richten zich op positief gedrag van kinderen en jongeren, rolmodellen en conflicthantering tussen jongeren en andere groepen in de buurt.

THUIS OP STRAAT

Doelen:

Thuis op Straat (TOS) wil de straat en buurt teruggeven aan bewoners. TOS richt zich op het scheppen van een duidelijk (gedragsregels, normen), fatsoenlijk en sociaal en emotioneel veilig klimaat op pleinen en straten. TOS organiseert op pleintjes en speelplaatsen verbindende activiteiten voor kinderen met diverse etnisch-culturele achtergronden en wil dat deze kinderen zich op straat veilig en 'thuis' voelen. Ook betreft TOS jongeren uit de buurt, ouders en overige bewoners bij de buitenruimte, met als uiteindelijke doelstelling dat buurtbewoners pleinen 'overnemen' en TOS zich kan terugtrekken.

Doelgroepen:

De primaire doelgroep van TOS is kinderen 8-14 jaar. Omdat in 'kwetsbare wijken' vooral de jongere kinderen – en meisjes – niet durven of mogen buitenspelen, geeft TOS bijzondere aandacht juist aan het bereiken van deze groepen. Om de buurtomstandigheden te verbeteren die ontwikkeling en gedrag van kinderen positief beïnvloeden, zoekt TOS in de buitenruimte ook actief contact met ouders, volwassenen, winkeliers en wijkpartners.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

Centraal in de aanpak staan de TOS-activiteiten op pleinen, waarbij wordt ingezet op positief gedrag. Tijdens TOS-activiteiten (zoals sport- en spelactiviteiten, creatieve- en buurtactiviteiten) wordt ingezet op positief gedrag van de deelnemers en andere pleingebruikers. Voorbeelden daarvan zijn samenwerken, omgaan met regels, gezonde leefstijl, ontdekken van eigen kwaliteiten, et cetera. Kinderen wordt geleerd om eventuele meningsverschillen op straat op te lossen met woorden en niet door de te schelden. Ook worden de activiteiten aangegrepen om contact te leggen met de doelgroepen op en om het plein, met het doel hen te betrekken. Naast deze activiteiten onderneemt TOS ook andere interventies om het klimaat op een plein of in de buurt te verbeteren: rondes door de wijk, het inzetten van jongeren uit de buurt als rolmodel voor andere kinderen, thema-evenementen, signaleren van problemen bij kinderen en jongeren of fysieke problemen in de wijk en het terugdringen van vandalisme en overlast door fysiek aanwezig te zijn.

Onderbouwing van werkzame elementen van de interventie:

(Bron: www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Methodebeschrijving-thuis-op-straat.pdf)

De TOS-interventie is uitgebreid onderzocht en geëvalueerd. Samenvatting werkzame elementen:

- TOS heeft aandacht voor alle doelgroepen in de wijk, legt contact met en betreft alle doelgroepen in de wijk. TOS kent de buurt, de kinderen, tieners én ouders.
- Tijdens activiteiten wordt vooral ingezet op positief gedrag van de deelnemers en andere pleingebruikers; gedrag wordt zo nodig gecorrigeerd.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- TOS is fysiek aanwezig en houdt toezicht op het plein.
- TOS is langdurig en frequent aanwezig op het plein.
- TOS speelt flexibel in op de vraag van kinderen en luistert naar hen; het activiteiten aanbod wordt hierop aangepast.
- Kinderen en ouders weten wat ze aan TOS hebben omdat TOS op vaste dagen op het plein aanwezig is.
- TOS bouwt een vertrouwensband op met kinderen doordat zij structureel voor langere tijd aanwezig zijn en leert hen goed kennen, waardoor TOS meer ruimte krijgt om de kinderen te corrigeren.
- TOS biedt jongeren de mogelijkheid om bij TOS te werken. Zij zijn hierdoor een voorbeeld voor andere kinderen en voelen de verantwoordelijkheid om zich zo te gedragen.
- Door de activiteiten biedt TOS een platform voor het vormen van sociale contacten tussen kinderen en buurtbewoners.
- TOS biedt buurtbewoners de mogelijkheid om heel laagdrempelig iets bij te dragen aan de sfeer in de wijk.
- TOS verbetert het speelklimaat in de buurt.
- TOS heeft een positief effect op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen in de buurt.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.thuisopstraat.nl
- www.movisie.nl/interventie/thuis-straat-tos

JONGEREN LOSSEN HET OP (JOLO)

Doelen:

- JOLO heeft als hoofddoelen het herstel van de communicatie en het duurzaam oplossen van conflicten in de openbare ruimte tussen jongeren onderling en jongeren en buurtbewoners. JOLO beoogt hiermee bijdrage te leveren aan verbetering van het woonklimaat, de sociale samenhang, de sfeer en de leefbaarheid in wijken en buurten.

- Daarbij draagt JOLO bij aan de ontwikkeling van jongeren en wordt empowerment van jongeren gestimuleerd.
- Er zijn ook enkele subdoelen. Zo worden beide partijen (volwassenen en jongeren) betrokken bij het zoeken naar een duurzame oplossing voor problemen met het gedrag in en het gebruik van openbare/gemeenschappelijke plaatsen. Daarnaast laten jongeren en volwassenen zien dat zij op een positieve en verstandige manier kunnen omgaan met conflicten. Ook fungeren de (getrainde) jonge buurtbemiddelaars als rolmodel. Jongeren zijn opgeleid tot buurtbemiddelaars, hebben geleerd goed te luisteren en zich neutraal op te stellen in conflictueuze situaties. De bij het conflict betrokken jongeren worden uitgedaagd om gebruik te maken van hun potentie om bij te dragen aan de oplossing van dat conflict. Hiermee wordt wederzijdse beeldvorming over jong en oud positief beïnvloed, evenals het wederzijds vertrouwen. Dit schept een basis om gezamenlijk tot afspraken te komen over nieuw, positief gedrag jegens elkaar.

Doelgroepen:

- Doelgroep van de methode zijn bewoners – jongeren en volwassenen – , winkeliers, horeca-eigenaren, et cetera, die meningsverschillen hebben over het gebruik en het gedrag in openbare ruimtes of die betrokken zijn bij overlastsituaties.
- De jongerenbuurtbemiddelaars vormen de intermediaire doelgroep. Jongeren die geschikt zijn als jongerenbuurtbemiddelaar zijn tussen de 12 en 20 jaar oud en wonen in de betreffende buurt of zitten daar op school.
- In de teams waarin jongerenbuurtbemiddelaars werken, wordt gestreefd naar een afspiegeling van de bevolkingssamenstelling van het betreffende gebied. Er is dus sprake van een evenwichtige samenstelling op basis van onder andere sekse, etnische en culturele achtergrond, leeftijd, leefstijl en opleiding.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- De inzet van jongeren bij het zoeken naar oplossingen voor problemen staat bij JOLO centraal. JOLO werkt vanuit de empowerment-gedachte: voor jongeren door jongeren. Jongeren worden getraind in vaardigheden en methodieken die helpen bij het vinden van oplossingen voor problemen waarin alle betrokkenen zich kunnen vinden. Jongeren worden hierdoor aangesproken op hun kwaliteit (namelijk in het zoeken naar oplossingen) en niet op hun gedrag.
- Volwassenen en andere jongeren zien dat jongeren in staat zijn om zich neutraal op te stellen en dat zij bereid en in staat zijn om een bijdrage aan de oplossing van het conflict te leveren.
- Het bemiddelingsproces bestaat uit zes stappen: de aanmelding en intake, het gesprek met de aanmelder, het uitnodigen van de 'tegenpartij', het gesprek met de 'tegenpartij', een bemiddelingsgesprek en de nazorg. De projectleider speelt een belangrijke rol in het traject: hij of zij zorgt voor de continuïteit in het bemiddelen.

Onderbouwing van werkzame elementen van de interventie⁵:

Samenvatting werkzame elementen:

- Jongeren en volwassenen worden beiden betrokken bij het zoeken naar duurzame oplossingen voor problemen met het gedrag in en het gebruik van de openbare ruimte.
- Niet het probleem staat centraal, maar de relatie en communicatie tussen betrokkenen.
- Jongeren worden aangesproken op hun kwaliteiten en daardoor worden hun zelfbeeld en de beeldvorming over jongeren positief beïnvloed.
- De jongerenbemiddelaars fungeren als rolmodel voor andere jongeren.
- Empowerment: jongeren worden getraind en gecoacht in de voor conflictbemiddeling benodigde vaardigheden en doen daarmee ervaring op.

- Samenwerking van welzijn, politie, woningcorporaties en jongerenwerk.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- colouredconsultancy.nl/jongeren-lossen-het-op/
- www.movisie.nl/esi/jongeren-lossen-jolo
- www.buurtwijs.nl/content/hoe-betrek-je-jongeren-bij-de-oplossing-van-conflicten-de-buurt

PORTIEKPORTIERS

[Zie beschrijving straatportiers.](#)

STRAATPORTIERS

Doelen:

Naast een schonere woonomgeving is het de bedoeling dat de kinderen (door hun contact met de 'officiële' toezichhouders) de consequenties van vernieling en vervuiling beter leren overzien. Zij zullen dan zelf minder vervuilen en vernielen en beïnvloeden als rolmodel in het beste geval ook hun vrienden.

Doelgroepen:

Kinderen van 8 tot 13 jaar.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

De werkwijze is van Straatportiers is vergelijkbaar met de werkwijze van [Portiektoportiers](#), maar dan op straatniveau.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- academievandestad.nl/straatportiers-van-der-pek.html

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

⁵ Bron: www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Methodebeschrijving-JOLO.pdf

JONGEREN PREVENTIE TEAMS

Doelen:

- In een 'JongerenPreventie Team' werken jongeren samen aan de leefbaarheid in hun wijk. De jongeren ruimen op, doen klussen en verlenen hand- en spandiensten tegen kleine vergoedingen. De activiteiten zijn velerlei zoals het schoonmaken van parkeerplaatsen of hofjes, het meehelpen met buurtactiviteiten, het signaleren van vernieling en het aanspreken van leeftijdsgenoten op wangedrag. Hiermee wordt ook de overlast van jongeren in de wijk verminderd.
- Door het uitvoeren van deze klussen dragen de jongeren niet alleen op positieve wijze bij aan het verbeteren van het leefklimaat in de buurt of wijk, maar werken zij ook aan hun persoonlijke ontwikkeling. Jongeren ontwikkelen meer betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Deelname leidt tot positieve inzichten, ervaringen en gedragingen bij de jongeren zelf, en daarnaast ook tot een positievere beeldvorming over de jongeren bij de buurt- of wijkbewoners. Dit is van belang, omdat jongeren vaker een zwakke positie hebben in de wijk en/of gerelateerd worden aan leefbaarheidsproblemen van de wijk.
- Naast het verbeteren van de leefbaarheid van de wijk en het empoweren van jongeren, behoort ook het vergroten van de sociale binding in de buurt of wijk tot de doelen. Jongeren hebben tijdens het uitvoeren van klussen veel contact met bewoners, wat een belangrijke bijdrage levert in onder andere het verbeteren van contacten en relaties tussen jonge en oude generaties.

Doelgroepen:

- Een JongerenPreventie Team bestaat uit jongeren tussen de 14 en 23 jaar.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- In een JongerenPreventie Team praten en denken jongeren mee over relevante zaken, wat de jongeren stimuleert tot actieve participatie bij het detecteren en oplossen van problemen in de wijk. Wekelijks maken zij, in herkenbare kleding, een ronde door de

wijk om klusjes te verrichten en leeftijdsgenoten aan te spreken op overlast. De energie van jongeren wordt gebruikt voor positieve acties in en voor de wijk.

- Een JongerenPreventie Team beschikt ook over vrijwilligers die activiteiten van het team begeleiden. Deze vrijwilligers zijn voornamelijk ouders en voormalig deelnemers van het team. Het geheel wordt gecoached door een jongerenwerker.
- Opdrachten voor klussen komen vanuit de gemeente, woningcorporaties, winkeliersverenigingen en zorginstellingen uit de wijk of buurt. Als tegenwaarde storten deze instanties en organisaties een sponsorbijdrage in een fonds.
- Er worden ook educatieve en sociale activiteiten zoals trainingen en een jaarlijks zomerkamp georganiseerd. Deze worden gefinancierd vanuit het fonds.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/preventie/gezonde-wijk-en-omgeving/programmas/project-detail/vrijwillige-inzet-voor-en-door-jeugd-en-gezin/jongerenpreventieteams/verslagen/

TOEZICHT EN BEMIDDELING MET BUURT DOOR SCHOLIEREN (BV INKR8)

Doelen:

- In veel buurten hebben omwonenden last van scholieren. Inkr8 verzorgt verschillende trajecten die bewoners met elkaar in contact brengen en hen stimuleren samen actief te zijn in de buurt. Dan worden jongeren niet meer gezien als overlastgevend, maar als volwaardige bewoners. En burenruzies escaleren niet, maar worden opgelost. De trainingen van Inkr8 beogen de sfeer en verstandhouding op school en in de buurt te verbeteren.
- Jongeren, ouderen en beroepskrachten leren zelf bijeenkomsten, treffers en workshops te organiseren en begeleiden, waardoor andere jongeren en ouderen elkaar ontmoeten, conflicten

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE AANPAKKEN ▶

aangaan en oplossen en met elkaar aan de slag gaan op basis van gemeenschappelijke wensen. Dit sneeuwbaaleffect zorgt voor continuïteit in het contact tussen buurtbewoners en het samenwerken aan de buurt.

Doelgroepen:

- Kinderen, jongeren, ouders, bewoners, leerkrachten

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Inkr8 leert kinderen, jongeren, ouders, bewoners, leerkrachten en andere professionals om beter met elkaar en conflicten om te gaan. Indien er zich een probleem voortdoet in de buurt, worden bewoners uitgenodigd voor kleine treffers op een plein, in een flat of een plek in de woonomgeving. Zo kunnen de aangeleerde vaardigheden worden toegepast tijdens een buurtbemiddeling bij een trefter.
- Voor het vinden van een gezamenlijke oplossing voor een conflict wordt een stappenplan gehanteerd en aangeleerd. Dit stappenplan biedt tegenover elkaar staande partijen de ruimte om af te koelen en te vertellen, maar leert ze ook de andere partij aan te voelen en samen afspraken te maken om een oplossing te realiseren. Daarbij leert Inkr8 deelnemers om deze vaardigheden weer aan anderen te leren.
- Inkr8 leidt ook buurtkrachten op. Buurtkrachten zijn bewoners die in hun buurt een spilfunctie vervullen, een eigen netwerk hebben en medebewoners van verschillende leeftijden en achtergronden met elkaar willen verbinden. Zij zijn door Inkr8 opgeleid in het organiseren van ontmoetingen, workshops en trainingen en hebben aangeleerd opbouwend met elkaar omgaan. Stapje voor stapje verbetert zo de verstandhouding in de buurt of op school.
- Inkr8 werkt in opdracht van scholen, gemeenten, stadsdelen of woningcorporaties.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- Meer informatie: www.inkr8.nl

ZAKGELDPROJECTEN

Doelen:

Zakgeldprojecten worden in allerlei vormen georganiseerd en met allerlei doelstellingen. Sommige zakgeldprojecten hebben als belangrijkste doel jongeren voor te bereiden op de arbeidsmarkt, of in bredere zin jongeren voor te bereiden op actief participeren in de maatschappij. Hier beschrijven we echter zakgeldprojecten die zich allereerst richten op het bevorderen positief gedrag van jongeren in de buurt en het fungeren als rolmodel voor andere jongeren (en kinderen).

- Zakgeldprojecten bieden jongeren de mogelijkheid om tegen een kleine vergoeding klusjes in de buurt uit te voeren. De klusjes zijn gevarieerd en bestaan bijvoorbeeld uit het prikken van zwerfafval of het onderhouden van tuinen. Dergelijke zakgeldprojecten zijn actief in veel gemeenten.
- Zakgeldprojecten dragen bij aan de ontwikkeling van jongeren, omdat zij zelfstandigheid en verantwoordelijkheid aanleren. Op deze manier ontstaan er nieuwe rolmodellen in de wijk. Door de inzet van positieve rolmodellen worden ook andere jongeren aangespoord tot deelname, wat zorgt voor continuïteit.
- Het werk van de jongeren is zichtbaar voor buurtbewoners, andere jongeren en kinderen. Dit draagt bij aan een positievere beeldvorming ten aanzien van de jongeren. Rolmodellen geven ook een positief voorbeeld aan andere jongeren en kinderen, met als doel dat ook zij zich verantwoordelijker gedragen in de buurt.

Doelgroepen:

- Jongeren. Soms ook kinderen.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Jongeren tussen de 12 en 16 kunnen zich aanmelden voor het zakgeldproject. In sommige gevallen worden jongeren ook geworven via scholen, mits zij daar goed gedrag vertonen. Jongeren ouder dan 16 kunnen begeleider of vrijwilliger worden.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- In herkenbaar tenue gaan jongeren wekelijks of tweewekelijks een aantal uurtjes de buurt rond om klusjes uit te voeren. Klusjes worden aangeleverd door de gemeente en/of woningcorporaties.
- De overkoepelende begeleiding komt vanuit een lokale welzijns- of buurtorganisatie.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.nieuwsvallei.nl/jongeren/rolmodellen-ontstaan-door-zakgeldproject-edo-veldhuizen/732
- www.mooi-zoetermeer.nl/kinderen-jongeren/mooi-zakgeldproject

FUTSAL CHABBAB

Doelen:

- Hoofddoel van de interventie is het terugdringen en/of voorkomen van de door jongeren veroorzaakte overlast op straat.
- Een bijbehorend subdoel is dat buurtbewoners positiever gaan denken over jongeren uit de buurt en minder last ervaren van hanggedrag van deelnemende jongeren.
- Jongeren dienen zich te houden aan (omgangs)regels. Dus, zij hebben een respectvollere houding naar autoriteitsfiguren in verschillende leefgebieden (leerkrachten, wijkagenten, straatcoaches, et cetera), zijn beter aanspreekbaar op hun gedrag en hebben meer zelfbeheersing.
- Daarbij plegen deelnemende jongeren minder (kleine) criminaliteit of vandalisme in de wijk.
- Futsal Chabbab wil ook schooluitval terugdringen, waardoor kansen van jongeren vergroot worden.

Doelgroepen:

- Doelgroep van de interventie Futsal Chabbab zijn jongens en meisjes tussen de 9 en 16 jaar oud in (multiculturele) aandachtswijken waar schooluitval hoog is en er veel overlast op straat wordt ervaren.

- De interventie richt enerzijds op jongeren die vaak op straat 'hangen' en al in de 'straatcultuur' betrokken zijn en anderzijds op basisschoolkinderen die zich daar (op latere leeftijd) toe aangetrokken kunnen voelen.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Futsal Chabbab is een interventie waarin door middel van spel (zaalvoetbal), coaching en huiswerkbegeleiding jongeren worden bereikt die vaak op straat te vinden zijn. In deze interventie bouwt de trainer een vertrouwensrelatie met de jongeren op om hen vervolgens op hun gedrag te kunnen coachen. De voetbaltraining is het middel om de jongeren te bereiken en te motiveren. De band die wordt opgebouwd, maakt dat ze blijven.
- De aanpak van Futsal Chabbab is integraal: zij verbindt de leefgebieden (gezin, school én wijk) van jongeren met elkaar. De trainer is de spil in een netwerk rond de jongeren waarin ze gekend worden en hun gedrag (h)erkend wordt. Jongeren worden in en buiten de sportzaal op hun gedrag gecoacht en leren vaardigheden die ook buiten de sport behulpzaam zijn. Kern van de gebruikte benadering zijn 'positief coachen', 'de arm om je heen' en 'consequente aanpak'.
- Jongeren van wie de schoolprestaties achter blijven, gaan verplicht naar huiswerkbegeleiding. Aanwezigheid en voortgang worden gerapporteerd aan de trainer. Er wordt nauw samengewerkt met gemeente, scholen, jongerenwerk, politie, straatcoaches, et cetera.

Onderbouwing van werkzame elementen van de interventie⁶:

Samenvatting werkzame elementen:

- Een cultuur sensitieve trainer/coach, trainer is een rolmodel uit de doelgroep en is in staat een vertrouwensrelatie op te bouwen.
- Jongeren voetballen graag.
- De trainer is de schakel tussen jongeren, ouders, leraren, huiswerkbegeleiders en sociale omgeving en hulpverleners.

⁶ Bron: www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Methodedeschrijving-futsal-chabbab.pdf

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Leefgebieden van de jongeren worden met elkaar verbonden door een sterk netwerk (sport, school, wijk, thuis) en een stevige sociale controle.
- De combinatie van sport, het pedagogisch programma (coaching) en de huiswerkbegeleiding.
- Een groepsmatige strenge aanpak ('voor wat hoort wat' beginsel) in combinatie met individuele aandacht en positieve bekrachtiging.
- Het aanleren van zelfdiscipline, zelfvertrouwen en vaardigheden die ook buiten de sport behulpzaam zijn.
- Laagdrempelig: iedereen mag en kan meedoen.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.movisie.nl/interventie/futsal-chabbab
- www.kenniscentrumsport.nl/sportinterventies-en-beweeginterventies/interventie/futsal-chabbab/
- www.buurtwijs.nl/content/futsal-chabbab-houdt-jongeren-van-de-sstraat-en-verbetert-schoolresultaten

ARA CORA

Doelen:

- De interventie beoogt 'lastige' en/of kansarme jongeren die aansluiting missen met het onderwijs, de arbeidsmarkt en/of de samenleving te ondersteunen in hun persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling. Als tegenprestatie worden jongeren verleid diverse activiteiten te verrichten in en voor hun buurt. Dit kan bijdragen aan het vergroten van de sociale binding in de buurt van de jongeren, rolmodellen voor andere jongeren, en een positiever beeldvorming van buurtbewoners over de jongeren.
- Ara Cora is een bottom-up initiatief uit Amsterdam Nieuw West, is voor en door jongeren en spreekt 'streetwise' jongeren aan in hun eigen taal, de taal van de straat.
- Ara Cora wil jongeren empoweren en hun zelfverzekerdheid, zelfredzaamheid en discipline vergroten. Ook worden gevoelens

van eenzaamheid, slachtofferschap en onmacht door het ervaren van vooroordelen en argwaan aangepakt. Jongeren worden door sportactiviteiten gemotiveerd niet alleen te scoren op straat of op het plein, maar ook in de samenleving, op school, thuis en op het werk. Sportactiviteiten focussen juist op de kwaliteiten in plaats van de tekortkomingen van jongeren, wat centraal staat bij het vergroten van het zelfvertrouwen.

Doelgroepen:

- "Lastige" en/of kansarme jongeren die aansluiting missen met het onderwijs, de arbeidsmarkt en/of de samenleving. Daarnaast worden ook de ouders en opvoeders van de jongeren betrokken bij de activiteiten van Ara Cora.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Nadat de jongeren zich hebben aangemeld bij Ara Cora, vindt er een intake plaats en worden belemmeringen in kaart gebracht en wordt een persoonlijk ontwikkelingsplan gemaakt. Hierbij staan sportactiviteiten en inzet voor de buurt centraal.
- Sportactiviteiten spreken jongeren aan, omdat het past binnen hun passies en interesses. Door te ervaren dat samen sporten inzet, discipline, teamspirit en doorzettingsvermogen vereist, leren jongeren weer aan te haken bij de samenleving.
- Voor hun sportdeelname en persoonlijke begeleiding leveren de jongen tegenprestaties in de lokale gemeenschap, zoals huiswerkbegeleiding aan andere jongeren, prikacties en het bedenken en uitvoeren van activiteiten voor meer sociale binding in de buurt.
- Ara Cora werkt samen met politie, gemeente, corporaties, welzijnsorganisaties en een groot aantal andere partners. Ara Cora heeft een breed netwerk van instellingen in de zorg- en welzijnssector waarmee afspraken worden gemaakt over de afstemming van activiteiten en samenwerking ten gunste van de ontwikkeling van de jongeren. Het gaat hier om hulpverlening zoals schuldsanering, budgetbeheer, communicatie binnen het gezin,

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

geestelijke gezondheidszorg en ondersteuning aangaande onderwijs en arbeidsmarkt.

- Tevens worden ouders en verzorgers betrokken bij de activiteiten en daarmee de leefwereld van hun kinderen. Hierdoor zijn zij eveneens beter in staat kwaliteiten, talenten en mogelijkheden van hun kinderen actief en met trots te ondersteunen.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.aracora.nl⁷
- amsterdam.jekuntmeer.nl/sociale-kaart/stichting-ara-cora-1821

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

⁷ Website komt binnenkort online.

PRAKTIJKVOORBEELDEN

VERGROTEN SOCIALE CONTROLE, COLLECTIEVE WEERBAARHEID EN BASISVELIGHEID IN DE BUURT

Bij welke problematiek?

In sommige buurten zijn de problemen zo groot, dat overlast en verloedering het veiligheidsgevoel ondermijnen, bewoners zich verder terugtrekken, sociaal vertrouwen en informele sociale controle op elkaars gedrag neemt verder af, en polarisatie neemt toe. Een gebrek aan informele sociale controle en collectieve weerbaarheid in buurten draagt eraan bij dat ongewenst gedrag in de buurt (zoals overlast, verloedering, vandalisme, vervuiling, kleine criminaliteit) niet (meer) wordt gecorrigeerd. Het vergroten van de zelfredzaamheid van een buurt om ongewenst gedrag in de buurt **zelf** aan te pakken, en het gevoel van onmacht bij buurtbewoners te verminderen, kan niet ontbreken in een buurtgerichte aanpak om voedingsbodems voor polarisatie weg te nemen.

Doelen?

De beschreven praktijkvoorbeelden beogen de collectieve weerbaarheid in buurten te vergroten om problemen zelf op te lossen en daardoor oorzaken voor spanningen tussen bevolkingsgroepen in buurten te verminderen. Ook dragen deze interventies bij aan het creëren van basisveiligheid in de wijk waardoor het sociaal vertrouwen tussen bevolkingsgroepen kan worden hersteld, buurtbewoners eerder bereid zijn initiatieven te nemen in de buurt en anderen aan te spreken (individuele en collectieve weerbaarheid), en polarisatie wordt verminderd.

Locatie?

De genoemde praktijkvoorbeelden kunnen worden uitgevoerd op diverse locaties in de buurt.

TRAINING OMGAAN MET STRAATCULTUUR DOOR BUURTBEWONERS

Doelen:

- Diverse organisaties en gemeenten bieden medewerkers of buurtbewoners trainingen aan om te leren omgaan met jongeren uit de straatcultuur. Doel is het leren om jongeren uit de straatcultuur te corrigeren, zodat buurtbewoners en professionals zich veiliger voelen bij het aanspreken van jongeren. Dit kan polarisatie in de buurt tussen de jongeren en overige bewoners verminderen.

Doelgroepen:

- Buurtbewoners, professionals

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- De methode draait om het aanleren van andere strategieën dan die meestal in uw opkomen. Kernwoorden zijn: vriendelijk contact leggen, duidelijk zijn en gebruik maken van respect, regels en autoriteit.
- Er zijn twee stijlen te onderscheiden bij het aanspreken van jongeren in de straatcultuur (methode Kaldenbach, beschreven door het Centrum voor Veiligheid en Criminaliteitspreventie CCV):
 - 1. De 'judo-aanpak' (die jongeren een eervolle uitweg biedt): om het doel te bereiken is het in de straatcultuur soms nodig om rekening te houden met het eergevoel.
 - 2. Een duidelijker 'karate-aanpak'. Soms is het nodig om méér (fysieke of psychische overtuigings)kracht gebruiken: de hardere, confronterender karate-aanpak.
- Beide stijlen zijn af en toe nodig. Om effectief te zijn is het nodig om beide stijlen te beheersen.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE AANPAKKEN ▶

- Het werkbaar bestanddeel (bron: het CCV) is het feit dat personen leren hoe zij met bepaalde situaties om moeten gaan wanneer zij geconfronteerd worden met overlast. Kennis over de straatcultuur en het trainen met een acteur lijken de werkbaar elementen.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- hetccv.nl/onderwerpen/veiligheidsbeleving/praktijkvoorbeelden/alle-praktijkvoorbeelden/trainen-omgaan-met-straatcultuur/
- www.hanskaldenbach.nl/trainingen.php
- www.congres-content.nl/pdf/2015.12-congres-voor-elke-mentor/15.pdf
- www.attanmia.nl/trainingen-en-activiteiten/omgaan-met-straatcultuur/
- jeugdenzo.nl/2010/09/09/waarom-een-training-straatcultuur/
- www.bureau-veiligheid.nl/cursus/straatcultuur/
- www.nivoo.nl/opleiding/basistraining-omgaan-met-jeugd-en-straatgedrag-domein-1

KOPPELWERK

Doelen:

- Het voornaamste doel van Koppelwerk is het vergroten van de sociale veiligheid in de buurt door middel van sociale zelfredzaamheid. Het beoogde resultaat van Koppelwerk is een afname van criminaliteit, overlast en intimidatie en een toename van het vertrouwen en normbesef in de buurten. De leefbaarheid en veiligheid in de buurt nemen toe. De afhankelijkheid van bewoners van overheidsingrijpen wordt verminderd en het zelfregulerende vermogen van bewoner wordt vergroot.
- Daarbij zijn er drie subdoelen. Ten eerste, in moeilijke wijken als wijk-professionals zichtbaar en aanspreekbaar in de wijk aanwezig te zijn.
- Ten tweede, het activeren van bewoners door bewoners te stimuleren om zelf hun problemen op te lossen.
- Ten derde, het schakelen tussen vraag en aanbod.

Doelgroepen:

- Koppelwerk wordt ingezet voor alle buurtbewoners in een zogeheten achterstandswijk. In deze wijken is sprake van één of meer van de volgende problemen: herstructurering, zware sociale problematiek, criminaliteit, sociale onrust, wantrouwen, moeilijke toegankelijkheid en soms openlijke vijandigheid in de richting van de overheid en vaak ook andere instituties. Bewoners voelen zich in deze wijken vaak in de steek gelaten door de overheid.
- Koppelwerk wordt zowel op groepsniveau als op individueel niveau toegepast. Er is geen speciale aandacht voor bepaalde groepen, aangezien de samenstelling van de buurt immers verschilt per wijk.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Koppelwerk is het werk van een koppel, bestaande uit een wijkagent en een opbouwwerker en mogelijk later een wijkbeheerder (woningcorporatie). Met hun regelmatige aanwezigheid in achterstandswijken streven zij het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid na.
- De werkwijze bestaat uit zes fasen. De eerste vier zijn uitvoeringsfasen: kwartier maken, activeren, toeleiden en nazorg. De vijfde fase is het agenderen van sociale kwesties en de zesde fase is de evaluatie.
- Koppelwerk combineert een top-down aanpak met een bottom-up aanpak. De koppels werken niet met vooraf gestelde inhoudelijke doelen. Zij reageren op datgene wat er leeft en speelt in de buurt. Ze sporen bewoners aan om zelf problemen aan te pakken en meer vertrouwen te hebben in eigen kunnen. Tegelijkertijd is er hulp van bovenaf doordat de koppels een schakel zijn tussen bewoners en instanties.

Onderbouwing van werkzame elementen van de interventie⁸:

Samenvatting werkzame elementen:

- Zichtbare aanwezigheid van de koppels: 'aanwezig zijn'.

⁸ Bron: www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Methodebescrijving-koppelwerk.pdf

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Vertrouwen kweken door laagdrempeligheid. De koppels zijn makkelijk te benaderen.
- Het ontsluiten van moeilijk toegankelijke buurten en wijken en huishoudens door de aanwezigheid van de koppels.
- Het activeren van bewoners om zelf aan de slag te gaan met het oplossen van problemen.
- Het schakelen tussen vraag en aanbod door het verbinden van instanties met bewoners.
- Het verbeteren van de sociale veiligheid door middel van sociale zelfredzaamheid.
- De combinatie van een top-down aanpak met een bottom-up aanpak.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.movisie.nl/interventie/koppelwerk
- www.sociaalwerknederland.nl/thema/kwaliteit/publicaties/publicatie/4850-reis-koppelwerk-den-bosch
- www.juste.nl/jms/wp-content/uploads/2016/08/2011_2_Krachten_gebundeld.pdf

BUURTAMBASSADEURS

Doelen:

- Buurtbewoners worden ingezet als buurtambassadeur en fungeren als aanspreekpunt voor bewoners, ondernemers, politie, gemeente, corporaties en andere organisaties.
- De bedoeling is om een veilige, leuke en leefbare buurt te creëren en de eigen verantwoordelijkheid van buurtbewoners te ondersteunen. Buurtambassadeurs dragen bij aan leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

Doelgroepen:

- Bewoners die buurtambassadeur worden weten wat er speelt in de buurt. Actieve buurtbewoners die betrokken zijn de buurt kunnen zich aanmelden als buurtambassadeur.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Iemand wordt aangesteld voor de periode van twee jaar en voor maximaal vier jaar. Daarbij fungeert de buurtambassadeur als het verbindende element tussen de gemeente (of het stadsdeel), de (woning)corporatie en de buurtbewoners. Ook worden buurtambassadeurs ingezet om andere bewoners bij de zorg voor de buurt te betrekken.
- Voor een effectieve aanpak zijn er verschillende afspraken nodig: het stadsdeel voert de regie over de veiligheid/leefbaarheid in buurten en wijken; de politie is belast met handhaving van regels en wetten; de woningcorporatie is verantwoordelijk voor het bieden van goede en betaalbare huisvesting; de buurt en samenwerkingspartners moeten het eens zijn met de wijze waarop het buurtambassadeurschap vorm krijgt. Verder vindt er jaarlijks een buurtconferentie plaats waarbij de inzet en het draagvlak van de buurtambassadeurs worden getoetst. Bewoners en partners hebben het recht een kandidaat buurtambassadeur met redenen te weigeren. Verder nemen buurtambassadeur(s) deel aan de buurtbeheer overleggen in de wijk en worden daartoe door het stadsdeel uitgenodigd.
- Werkzame elementen zijn de buurtambassadeurs die als rolmodel fungeren. De gedachte is dat zij weten wat er speelt in de wijk en hierdoor (over)zicht hebben op waar aandacht aan moet worden geschonken op de punten van leefbaarheid en veiligheid.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- hetccv.nl/onderwerpen/veiligheidsbeleving/praktijkvoorbeelden/alle-praktijkvoorbeelden/buurtambassadeurs/

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

BUURT BESTUURT

Doelen:

- Burgers worden bij Buurt Bestuurt bij de veiligheid in hun buurt betrokken. Wanneer bewoners invloed kunnen uitoefenen op de aanpak van veiligheids- en leefbaarheidsproblemen in hun buurt en zich daarbij serieus genomen voelen, wordt de veiligheidsbeleving een stuk beter. Daarnaast kunnen de professionals veel leren van de inbreng van bewoners. Bewoners weten het beste wat er speelt in hun buurt. Door bewoners bij Buurt Bestuurt te betrekken worden ze zelfredzamer, en door actieve samenwerking worden de buurtproblemen écht aangepakt.

Doelgroepen:

- Buurtbewoners

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Buurt Bestuurt is een werkwijze waarbij bewoners en professionals samen bepalen welke problemen in de buurt met prioriteit moeten worden aangepakt. De bewoners geven aan wat de problemen zijn en de professionals geven aan wat zij kunnen doen om die problemen op te lossen. Hierbij wordt er ook gekeken naar wat bewoners zelf kunnen doen. Bewoners raken zo actief betrokken bij hun buurt en de beschikbare uren van de professionals kunnen effectiever worden ingezet.
- Gestart wordt met een enquête onder bewoners (0-meting) en worden actieve bewoners gezocht. Vervolgens vormen 10-15 bewoners een buurtcomité. Gemiddeld komt het comité één keer per maand bij elkaar. Andere buurtbewoners kunnen ook bij zo'n bijeenkomst langskomen. Gezamenlijk wordt een top3 problemen opgesteld. Mogelijk sluiten nog andere partijen aan, afhankelijk van de problemen die worden aangedragen. Vervolgens wordt na een paar maanden de enquête herhaald om te kijken of en welke resultaten er zijn behaald.
- Belangrijk is dat bewoners en professionals dezelfde informatie hebben en elkaar makkelijk kunnen vinden. Communicatielijnen

moeten kort zijn en resultaten moeten snel teruggekoppeld worden. Het gebied waarop Buurt Bestuurt betrekking heeft mag niet te groot zijn. Er is aanpak op maat nodig, want de problemen kunnen per straat verschillen.

- Er worden verschillende werkzame elementen onderscheiden: buikpijnfactor (buurtbewoners en professionals maken zich zorgen over de problemen in hun buurt), buurtgevoel (de problemen die worden aangepakt zijn afgekaderd in een relatief klein gebied), bekendheid (burgers moeten zien en merken dat zij invloed kunnen uitoefenen op het bestrijden van de problemen in de buurt), betekenis (er wordt onderling gecommuniceerd om de verwachtingen duidelijk te maken); bijzondere mensen (de kwaliteit van de sleutelfiguren op belangrijke posities is van invloed of Buurt Bestuurt goed verloopt) en blijvende aandacht (het is belangrijk om in de buurt en de mensen te blijven investeren).
- Een belangrijke voorwaarde is dat de resultaten worden teruggekoppeld om vertrouwen te herwinnen.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- De interventie wordt toegepast in een groot aantal buurten in de gemeente Rotterdam. Meer informatie:
- www.buurtbestuurt.nl
- hetccv.nl/onderwerpen/veiligheidsbeleving/praktijkvoorbeelden/alle-praktijkvoorbeelden/buurt-bestuurt-rotterdam/
- hetccv.nl/fileadmin/Bestanden/Onderwerpen/Veiligheidsbeleving/handhavingskrant_2_201--buurt-bestuurt.pdf

BUURTPREVENTIEPROJECTEN

Doelen:

- Bewoners zetten zich op vrijwillige basis actief in voor het eigen woongebied. Buurtpreventieprojecten beogen het informeel toezicht te vergroten. Daarmee neemt de sociale controle toe, wat bijdraagt aan de subjectieve en objectieve veiligheidsbeleving van bewoners.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Buurtpreventieprojecten zijn gericht op het vergroten van zelfredzaamheid (empowerment) van bewoners.
- Projecten kunnen eventueel worden uitgebreid met woon- en leefregels. Daarbij kan corrigerend worden opgetreden aan de hand van gezamenlijk opgestelde woon- of leefregels. Hierdoor neemt de overlast af en de leefbaarheid toe.

Doelgroepen:

- Buurtpreventieprojecten richten zich op de bewoners van een woonblok of van een buurt.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Bewoners geven ongeregelheden door aan bevoegde instanties, eventueel aangevuld met het uitvoeren van kleine opruim- en schoonmaakklusjes. De bewoners hebben tevens een actieve rol in het beheer van de buurt en maken daarover afspraken.
- Veel bewonersgroepen in deze projecten hebben een verenigingsvorm aangenomen met een bestuur en buurtcoördinatoren. Regelmatig overleggen zij met elkaar (bewoners onderling) en met de gemeente en de politie. Soms wordt ook overleg gevoerd met andere partners zoals woningcorporaties. Tijdens het overleg wordt gesproken over actuele zaken en wordt onderling informatie uitgewisseld.
- De politie organiseert bijvoorbeeld een workshop 'verdachte situaties signaleren en melden' en de buurtpreventieteams functioneren dan als de ogen en oren van de buurt.
- Burgers kunnen zichtbaar patrouilleren in de wijk, ofwel zogenoemde buurtwachten (meest intensieve vorm). Het kan gaan om vier werkzame mechanismen: 1. Directe interventie; 2. Voorlichting geven waardoor de gelegenheid tot criminaliteit afneemt, 3. Afschrikken en 4. Informatievoorziening.
- Gemeenten faciliteren buurtpreventieprojecten zoals advisering, beschikbaar stellen van vergaderruimte, kopieermachine, contactgegevens en eventuele financiële middelen. De gemeente plaats soms ook borden in de buurt. Het is verschillend per gemeenten in hoeverre ze ondersteuning geven en ook de

voorwaarden die gemeenten stellen aan bijvoorbeeld organisatie en draagvlak lopen uiteen.

- Werkzame elementen zijn de samenwerking tussen verschillende partners. Daarnaast zijn buurtpreventieprojecten een belangrijke bron van informatie, wat de gerichte inzet van politie ten goede komt. Ook kunnen buurtpreventieteams bijdragen aan meer meldingen en dit leidt weer tot meer aanhoudingen.

Onderbouwing van werkzame elementen van de interventie:

(Bron: hetccv.nl/onderwerpen/burgerparticipatie-en-veiligheid/praktijkvoorbeelden/buurtpreventie/)

- Vooral in de middenklasse-wijken maakt de oprichting van een buurtpreventieteam de bewoners even alerter en attenter op onveilige situaties. Ook het doorgeven van informatie aan de politie (bijvoorbeeld over drugspanden) geeft criminaliteit minder kans.
- Bewoners in buurtpreventieprojecten een grote invloed op de actiebereidheid van de andere bewoners bij het signaleren van criminaliteit en overlast. Zij vervullen een voorbeeldfunctie voor de overige bewoners. Doorgaans is na circa een jaar het aanzien van gebouw en woonomgeving zichtbaar verbeterd (netter, minder vervuild). Ook het gevoel van veiligheid bij de bewoners is dan veelal verbeterd. Tot slot blijkt doorgaans een vergroting van buurtbetrokkenheid onder de bewoners te ontstaan.

Waar kan ik meer informatie vinden?

Meer informatie kunt u vinden op een groot aantal websites.

Voorbeelden:

- hetccv.nl/onderwerpen/burgerparticipatie-en-veiligheid/praktijkvoorbeelden/buurtpreventie/
- www.buurtpreventietiel.nl
- buurtpreventiebreda.nl
- www.buurtpreventiebarendrecht.nl
- hetccv.nl/fileadmin/Bestanden/Onderwerpen/Burgerparticipatie_en_veiligheid/De_burger_op_wacht_VascoLub_EUR.pdf

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- hetccv.nl/fileadmin/Bestanden/Onderwerpen/Burgerparticipatie_en_veiligheid/OnderzoekEde_Buurtpreventie_def.pdf
- www.socialevraagstukken.nl/effectvdmaand/buurtpreventie-is-niet-zonder-risico/

BUURTPREVENTIEPROJECTEN (SOCIALE MEDIA)

Doelen:

- Een moderne en digitale vorm waarin buurtbewoners samenwerken aan buurtpreventie is WhatsApppreventie. Er zijn inmiddels steeds meer WhatsAppgroepen die op lokale schaal een buurt veiliger proberen te maken. Veelal is dit op het niveau van een straat of kleine buurt.
- Door middel van een WhatsApp Buurtpreventie groep kunnen bewoners elkaar waarschuwen bij onraad, hulp van elkaar inroepen, en indien nodig contact leggen met de wijkagent.
- Daarnaast ontstaan steeds meer andere digitale vormen van buurtpreventie waarmee bewoners elkaar kunnen informeren over verdachte zaken in de wijk. Buurtpreventie is ook mogelijk via andere apps als [Veiligebuurt](#), [AlerteBuren](#), [Buurtapp](#) en [Nextdoor](#).

Doelgroepen:

- Alle bewoners in een buurt

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Bewoners van een straat of buurt kunnen bijvoorbeeld een WhatsApp Buurtpreventie groep starten en deze aanmelden op de site zodat deze voor andere bewoners in de buurt of straat vindbaar en zichtbaar is.
- Een goede samenwerking is van essentieel belang om een WhatsApp Buurtpreventie groep tot een succes te maken. Samenwerken betekent ook dat WhatsApp Buurtpreventie groepen onderling met elkaar in contact staan om zo belangrijke berichten naar elkaar door te kunnen appen.

Waar kan ik meer informatie vinden?

Via de website wabp.nl zijn al 1.500 WhatsApp Buurtpreventie groepen aangemeld. Voorbeelden en ervaringsverhalen van WhatsAppgroepen in gemeenten zijn te vinden op: socialmediadna.nl/whatsapp-buurt-wacht ; hetccv.nl/fileadmin/Bestanden/Onderwerpen/Buurtpreventie/Overzicht_buurtpreventie.pdf

BUURTVEILIGHEIDSTEAMS (GEMEENTE AMSTERDAM)

Doelen:

- Verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in een buurt. De buurtveiligheidsteams bestaan uit bewoners en ondernemers.
- Een buurtveiligheidsteam beoogt de 'herovering' van de publieke ruimte, door zichtbaar op straat te zijn en te focussen op overlastthema's die bewoners zelf belangrijk vinden.

Doelgroepen:

- Bewoners en ondernemers in wijken die kampen met een forse overlastproblematiek.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- Een buurtveiligheidsteam wordt samengesteld rondom de wijkagent, toezichthouders en het Openbaar Ministerie. Afhankelijk van de problematiek in de wijk kunnen ook straatcoaches, leerplichtambtenaren, milieupolitie, jongerenwerk, buurtvereniging, winkeliersvereniging, schooldirecties en anderen aan het team worden toegevoegd.
- Politiemensen, andere professionals en bewoners werken op voet van gelijkheid met elkaar samen ('actieve wederkerigheid'). Buurtbewoners zitten niet alleen in het buurtveiligheidsteam (en beslissen met welke problemen het buurtveiligheidsteam aan de slag gaat) maar worden ook betrokken bij het organiseren van inspraakbijeenkomsten en het terugkoppelen van informatie en resultaten.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Ook wordt ingezet op het maken van duidelijke afspraken met alle partijen over de aanpak van een probleem zodat zichtbare resultaten kunnen worden geboekt.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- hetccv.nl/onderwerpen/veiligheidsbeleving/praktijkvoorbeelden/alle-praktijkvoorbeelden/buurtveiligheidsteams-amsterdam/
- kennisbank.watwerktindewijk.nl/index.cfm/interventie/details?id=513
- research.vu.nl/ws/portalfiles/portal/815165/buurtveiligheidsteams+Stokkom.pdf

BUURTPRAKTIJKTEAM

Doelen:

- Het BuurtPraktijkTeam (BPT) richt zich op de bestrijding van overlast in welke vorm dan ook en kijkt hierbij nadrukkelijk naar de onderliggende risicofactoren. De bedoeling is niet om permanent in de buurt te blijven, maar om een buurt 'weer terug in zijn kracht' te zetten. Dat wil zeggen dat bewoners en professionals in een kracht worden gebracht waarin ze zelf effectief op problemen kunnen inspelen.
- Het BPT wil positief gedrag stimuleren en onacceptabel gedrag stoppen. Een andere doelstelling is positief met elkaar omgaan op het plein. Elkaar de ruimte geven; alle bezoekers, groot en klein, allochtoon of autochtoon, moeten zich prettig voelen op het plein. In de teams is aangroei van bewoners een continue doelstelling.

Doelgroepen:

- Bewoners en ondernemers in wijken die kampen met een forse overlastproblematiek.

Werkwijze (methoden, elementen van de interventie):

- De doelstellingen en werkwijze van het BuurtPraktijkTeam matchen met verschillende risicofactoren die in de wijk aanwezig zijn: overlast van jongeren en kinderen, vervuiling en botsende opvattingen over het schoonhouden van de buurt, 'achter de voordeur'-problematiek, eigen kracht van bewoners en gebrek aan toezicht en correctie van kinderen en jongeren.
- Met alle professionals in de buurt (waaronder jeugdhulpverlening, Streetcornerwork en politie) wordt in het BPT een lijst opgesteld van problemen die het eerst moeten worden aangepakt. Er is geen jaarplan, het plan wordt elke zes weken geëvalueerd. Zo kan snel en slagvaardig worden ingespeeld op ontwikkelingen. Rond prioriteiten zijn kleine teams gebouwd, coalities. Men kijkt bijvoorbeeld samen met bewoners in welke portieken problemen zijn en wat daaraan gedaan kan worden.
- Beoogd wordt om bewoners krachtiger te maken (tools aanleren om mensen aan te spreken) en de weg naar verschillende organisaties toegankelijk en helder te maken. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het voor een groot deel door de buurtbewoners gedragen wordt.
- Een ander aspect is de frontliniebenadering van professionals. In de aanpak van overlast en achterliggende psychosociale of gezinsproblematiek zijn per casus doorgaans veel verschillende organisaties betrokken. Om overlast slagvaardiger te kunnen aanpakken is het BPT op dezelfde manier georganiseerd als de overlastgroep: 'It takes a network to fight a network.'
- Het BPT werkt op basis van een netwerkorganisatie. Professionals werken hierbij niet uit instituutslogica, maar probleem georiënteerd. Dat wil zeggen dat men buiten de kaders van de eigen functie denkt en handelt als dat nodig is. Bijvoorbeeld, als de sportbuurtwerker veel vertrouwen heeft bij een jongere of gezin, kan hij degene zijn die het contact legt.
- In de aanpak van problematiek wordt hier een andere methode gevolgd dan vaak gebruikelijk: een aanpak van onderop. Professionals proberen via onbegane wegen bij gezinnen binnen te komen, niet via een geïndiceerde lijst vanuit stadsdeel of instituties,

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

maar via contacten in de wijk. Jeugdhulpverleners lopen ook door de buurt en komen zelf problemen op het spoor: "Ik zie dat kinderen lopen te klooiën op het plein en kan bij de ouders aanbellen." De aanpak is breed qua inzet. "We doen een huisbezoek, gesprek met ouders, indien nodig kunnen we ook zelf hulp verlenen. Dit kan alle vormen hebben: doorverwijzen, zorgplan uitvoeren etc."

- Bij het BuurtPraktijkTeam Columbusplein Amsterdam is bijvoorbeeld gebruik gemaakt van een scala aan activiteiten: de koffiekar (vaders en moeders komen samen die hun kinderen naar school hebben gebracht) en het organiseren van een buurtfeest met verschillende activiteiten waaronder het plaatsen van plantenbakken op een plein.
- Uit een evaluatieonderzoek naar het BuurtPraktijkTeam Columbusplein Amsterdam blijkt dat door inzet van het team een flink rendement is behaald: afname van inbraken, vandalisme, geweld, overlast en zittenblijvers. De sfeer van cynisme, onmacht en anonimiteit die er in de buurt heerste, is veranderd. Het vertrouwen komt steeds meer terug. Er zijn veel minder incidenten op het plein en bewoners voelen zich gehoord, aldus het rapport van Ecorys. Echter is het werk nog niet klaar en moeten instanties nog actief inzetten om het vertrouwen van burgers terug te winnen.
- Methodieken die het in een bepaalde wijk goed doen, doen het niet vanzelfsprekend goed in andere wijken. Een voordeel van BuurtPraktijkTeam (BPT) is flexibiliteit: het BPT past zich aan de problemen en de dynamiek van de wijk aan, men reageert op wat men tegen komt. Volgens een betrokkene is aanpassing door organisaties een voorwaarde: "Je ziet in andere wijken ook wel frontlijnsturing, maar wat wij anders doen is leerlijnen ontwikkelen die de organisaties ingaan." Dat wil zeggen dat organisaties die bij het BPT betrokken zijn zich in hun manier van werken en prioriteiten aanpassen aan wat men in de wijk tegenkomt. Er moet daarbij snel worden geschakeld tussen organisaties. Organisaties kunnen niet op formele afspraken blijven hangen, en wachten op officiële meldingen aan elkaar. "Afhankelijk van wat je tegenkomt moet snel kunnen worden gehandeld, en daartoe moet vanuit organisaties voldoende mandaat worden gegeven aan de uitvoerend werkers."

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

Meer informatie:

- streetcornerwork.eu/wp-content/uploads/2015/02/Buurt-Praktijk-Casus-Jan-2015.pdf
- hetccv.nl/onderwerpen/veiligheidsbeleving/praktijkvoorbeelden/alle-praktijkvoorbeelden/buurt-praktijk-team-columbusplein-amsterdam/
- www.ecorys.nl/sites/default/files/14%2004%2002%20MKBA%20BPT%20Columbusplein%20def.pdf

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

PRAKTIJKVOORBEELDEN

GEMEENTELIJKE (WIJKOVERSTIJGENDE) AANPAKKEN/PROGRAMMA'S OM POLARISATIE TEGEN TE GAAN EN VERBINDING TUSSEN BEVOLKINGSGROEPEN TE VERGROTEN

BURGERTOP (GEMEENTE ROTTERDAM)

Doelen:

- De burgertop is een middag waarbij burgers met elkaar in dialoog gaan over de problemen in de stad en er samen oplossingen voor zoeken. Rotterdam daagt burgers uit om moeilijke gesprekken met elkaar aan te gaan.
- Het initiatief is tot stand gekomen door de constatering dat burgers graag betrokken willen blijven bij politieke besluitvorming, maar dat hun vertrouwen in de politiek steeds verder afneemt. De Burgertop is een manier om burgers meer zeggenschap te geven over thema's die voor hen relevant en belangrijk zijn.
- Hoewel uit dergelijke dialogen tussen burgers interessante resultaten en oplossingen voortkomen voor problemen in de stad – die ook serieus genomen worden door de gemeente –, is dit niet het voornaamste doel. De Burgertop blijkt vooral een innovatieve manier om Rotterdammers van verschillende achtergronden met elkaar in gesprek te laten gaan. De meeste mensen komen in het dagelijks leven vooral in contact met gelijkgestemden. Op sociale media en op straat bestaat veel polarisatie over lastige kwesties als integratie. Weinig mensen gaan echt met elkaar in gesprek om de ander beter te begrijpen. De Burgertop haalt Rotterdammers uit hun bubbel en daagt ze uit om de dialoog aan te gaan met andersdenkenden.

Doelgroepen:

- Inwoners van de stad Rotterdam

Werkwijze (methoden, elementen):

- Tussen de 1000 en 1500 Rotterdammers en 150 gespreksleiders zijn aanwezig bij De Burgertop. De Burgertop zelf duurt een middag, waarna later nog een bijeenkomst wordt georganiseerd om de resultaten van de Burgertop te presenteren.
- Bij wijze van loting worden rond de 50.000 Rotterdammers uitgenodigd met een persoonlijke uitnodiging via de post. Rotterdammers kunnen bij interesse de uitnodiging accepteren en worden daarmee aangemeld voor de Burgertop.
- De 150 gespreksleiders of tafelvoorzitters worden aangeleverd en getraind door de maatschappelijke organisatie LOKAAL. Zij moeten de gesprekken in goede banen leiden, maar leggen de deelnemers geen concrete vragen of stellingen voor; deze worden juist in de loop van de dag geformuleerd.
- Daarnaast is er een digitale tool ontwikkeld waarmee de deelnemers tot een aantal gezamenlijke kernwaarden kunnen komen. Dat is het uitgangspunt voor het bedenken van oplossingen rondom vijf domeinen: onderwijs, samenleven, sociale media, radicalisering en identiteit. Met de tool verzamelen tafelvoorzitters ook input van de deelnemers.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- idemrotterdam.nl/g1500-rotterdam-daagt-burgers-om-moeilijke-gesprekken-elkaar-aan-gaan/
- www.g1000.org/nl/
- lokaal.org/projecten/g1000/
- burgertop-amsterdam.nl/

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

UTRECHT ZIJN WE SAMEN

Doelen:

- 'Utrecht zijn we samen' is de 'inclusieve aanpak van polarisatie en radicalisering' van gemeente Utrecht. Het doel is het voorkomen van de verscherping van tegenstellingen tussen groepen inwoners in de Utrechtse samenleving.
- Het bieden van een oplossing is niet gemakkelijk. De bedoeling van deze interventie is om de kansen op radicalisering zo klein mogelijk te maken. Er wordt geprobeerd om voedingsbodems voor radicalisering zoveel mogelijk te verkleinen, maar ook om segregatie tussen groepen in de samenleving te voorkomen. Er worden acties ondernomen om de hulpverlening te versterken, de repressieve aanpak te verbeteren en eerder en beter te signaleren.

Doelgroepen:

- Inwoners van de stad Utrecht
- Professionals

Werkwijze (methoden, elementen):

- Er wordt gebruik gemaakt van een drieslag. Naast het tegengaan van radicalisering zet het programma zich ook expliciet in op het voorkomen van polarisatie. Hierbij is er een driedeling van middelen. Allereerst is er de 'inclusieve samenleving' dat zich inzet op het verbeteren van acceptatie en integratie, opvoeding, onderwijs, werk en communicatie en media. Deze zaken pakken polarisatie mogelijk meer bij de wortel aan. Een voorbeeld is het promoten van een inclusief taalgebruik bij lokale media. Mocht dit onvoldoende zijn, dan heeft de gemeente de middelen om radicaliserende personen vroegtijdig te signaleren. Tot slot is er een persoonsgerichte aanpak om specifiek jongeren te deradicaliseren in het kader van hulpverlening en repressie.
- Concreet wordt ingezet op het beter begrijpen van elkaar en met elkaar in contact zijn. Daarbij wordt aandacht besteed aan jongeren, om hen beter te (leren) begrijpen en kijken wat hun leefwereld is en hoe daar beter op kan worden ingespeeld.

- Methodieken die worden gehanteerd zijn dialogen tussen (in plaats van binnen) groepen te organiseren zodat gestuurd wordt op een mix qua etnische en sociaaleconomische achtergrond, leeftijd, wijk/buurt. Verder gaat een werkgroep samen met de gemeenten kijken hoe het antidiscriminatiebeleid versterkt kan worden, hoe de gemeente en partners nog meer een voorbeeldrol kunnen vervullen, hoe de dialoog nog meer gevoerd kan worden en hoe de gemeente breder uit kan dragen dat het voorkomen en bestrijden van discriminatie in Utrecht een belangrijk thema is.
- De gemeenten zet onder andere in op het stimuleren van dialoog en gesprek communicatie over discriminatie, verbinding met bewonersinitiatieven, stimuleren van laagdrempelige ontmoetingsplekken, versterken vreedzame wijken (o.a. ouders betrekken bij bewustwording van de taal waarmee segregatie wordt vergroot en het aanbieden van opvoedondersteuning).
- Methodieken binnen het onderwijs richten zich op het stimuleren van gesprekken tussen docenten en leerlingen, het aanbieden van huiswerkbegeleiding maar ook voor vraagstukken waar jongeren tegenaan lopen.
- Vreedzaam is een methodiek die al door veel partners in de stad wordt gebruikt en die handvaten biedt om in gesprek te gaan met elkaar. Versterken van de Vreedzame School waaronder een module Diversiteit, pilot Vreedzame school in het VO, MBO versie van Vreedzame school en het versterken van jongerenwerk op school.
- Methodieken binnen het werk richten zich op het verbeteren van het bereik van het gemeentelijk beleid (werkgroep), meer jongeren in contact brengen met aanbod (bv. het project Colour Kitchen), benaderen van werkgevers om te kijken of er gezamenlijk actie kan worden genomen om (diverse) jongeren in dienst te nemen en het ondersteunen van een meer divers vrijwilligersbestand.
- Methodieken binnen de media richten zich op het verkennen van mogelijkheden om vreedzaam te communiceren, het goede voorbeeld geven om divers te communiceren, dialoogbijeekkomsten organiseren dan wel ondersteunen (bv. op bestuurlijk niveau) en communicatie door en voor jongeren ontwikkelen.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Op het terrein van signalering gaat de gemeente onder andere de focus leggen op het verbeteren van informatie over wat er al is en het trainingsaanbod voor professionals voortzetten. Onder andere wordt gebruik gemaakt van stroomschema's 'melden en signalen radicalisering of ronselen'. Verder wordt de deskundigheid bevorderd (o.a. voor docenten, IB-ers, buurtteams, hulpverleners, GGZ, leerplicht etc.) en ingezet op training van frontlijnmedewerkers.

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.utrecht.nl/zorg-en-onderwijs/samenleven-welzijn/utrecht-voor-iedereen/utrecht-zijn-we-samen/
- praktijkvoorbeelden.vng.nl/userpages/Unthemed/DownloadDocument.aspx?id=5999
- www.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/zorg-en-onderwijs/samenleven-welzijn/De-Utrechtse-aanpak-van-polarisatie-en-radicalisering-verhalen-uit-de-praktijk.pdf

UTRECHT IN DIALOOG (ONDERDEEL VAN UTRECHT ZIJN WE SAMEN)

Utrecht in Dialoog

Doelen:

- Bij Utrecht in Dialoog worden Utrechters gestimuleerd met elkaar in gesprek te gaan over thema's die maatschappelijk relevant of spannend zijn, om zo tot verbinding en empathie tussen de verschillende groepen te komen. Dit verbinden en verrijken van bewoners door middel van dialoog versterkt zowel de bewoners als de stad zelf. Met het organiseren van initiële dialogen wordt gestreefd naar meer ruimte voor dialoog in de toekomst. Op deze manier worden lastige en complexe vraagstukken bespreekbaar en hanteerbaar.
- Utrecht in Dialoog richt zich op het verbinden van mensen die in verschillende werelden leven, opdat de kloven tussen hen

overbrugd kunnen worden. Als mensen naar elkaar luisteren, op gelijkwaardige basis met elkaar in gesprek gaan en perspectieven delen ontstaat nieuwe handelingsruimte; ruimte om vanuit eigen verantwoordelijkheid richting te geven aan de manier waarop we samenleven.

- Het initiatief richt zich dus zowel op het in contact brengen en verbinden van bewoners als het vergroten van de leefbaarheid van de stad. Tijdens de dialogen worden ervaringen, ideeën, verschillende perspectieven en oplossingen om verandering teweeg te brengen besproken. De uiteenlopende achtergronden van de deelnemers vergroot het inzicht en geeft vorm aan samen leven in een divers Utrecht.

Doelgroepen:

- Alle inwoners van Utrecht van 8 jaar en ouder: jongeren, kinderen en ouderen.
- Uitvoerend professionals
- Maatschappelijke organisaties

Werkwijze (methoden, elementen):

- Utrecht in Dialoog wil Utrechters van 8 jaar en ouder die elkaar anders niet zouden tegenkomen met elkaar in gesprek brengen over thema's die maatschappelijk relevant en/of spannend zijn. Dialogen vinden plaats in kleine groepen aan dialoogtafels en worden begeleid door een gespreksleider van Stichting Utrecht in Dialoog. Deze gespreksleider of tafelbegeleider worden getraind in de toepassing van dialoogmethodieken.
- Utrecht in Dialoog faciliteert dialoog in diverse contexten: in wijken en buurten, in zorg en onderwijs, met nieuwkomers, jongeren, kinderen en ouderen. Zo is er ieder jaar de Week van de Dialoog, de Pietendialoog, de Kinderdialoog, de Armoededialoog en de Zorgdialoog. Ook worden sinds 2015 het hele jaar door dialogen georganiseerd rondom actuele vraagstukken zoals polarisatie, discriminatie, uitsluiting, vluchtelingen, armoede.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

- Daarnaast kunnen organisaties en bewoners zelf een dialoog initiëren, waarbij Utrecht in Dialoog een adviserende en faciliterende rol kan spelen bij de organisatie.
- Utrecht in Dialoog richt zich tevens op het vergroten van de bekendheid van dialoogactiviteiten en -ervaringen om deelname en toepassing te bevorderen.
- Utrecht in Dialoog werkt in een netwerk van mensen en organisaties die door gezamenlijk inzet dialoogtafels, trainingen en bijeenkomsten mogelijk maken. De stichting wordt gesubsidieerd door gemeente Utrecht.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- www.utrechtindialoog.nl/utrecht-in-dialoog

TOLERANT MINDS (PROVINCIE LIMBURG)

Doelen:

- Een gedragsverandering onder jongeren (12-18 jaar) en hun ouders/verzorgers; meer onderling begrip, tolerantie en acceptatie. Minder angst en wantrouwen jegens anderen. Jongeren worden jongeren bewust gemaakt van hun vooroordelen.

Doelgroepen:

- Jongeren (12-18 jaar), hun ouders/verzorgers en professionals die met jongeren werken.

Werkwijze (methoden, elementen):

- Jongeren Netwerk Limburg is een maatschappelijke organisatie van provinciaal belang, gericht op versterken positie jongeren in Limburg. Dit Tolerant Minds project is een beweging voor tolerantie en tegen polarisatie. Gedurende 3 jaar zetten zij in op verschillende interventies: Vloggers gaan aan de slag met bespreken van de onderwerpen, in het onderwijs worden activiteiten ingevoerd omtrent het bespreekbaar maken van, een interactief theater met

deze focus zal rondtrekken, er worden cursussen mediawijsheid opgestart, bestaande en professionele (zorg)structuren worden aan de tand gevoeld en er wordt een campagne opgestart met beeldmerk en boodschap: we schieten niets op met intolerantie.

- De activiteiten bestaan onder andere uit wat de organisatie een 'pedagogische coalitie' noemt. "Mensen die bijvoorbeeld in het verenigingsleven actief zijn, helpen we signalen te herkennen en we geven hen handvaten wat daarmee te doen", vertelt Heuts. Daarnaast worden activiteiten georganiseerd die zich vooral richten op de jongeren, zoals hen opleiden in mediawijsheid, de invloed van sociale media en het herkennen van 'fake news', maar ook een interactieve theatershow bij verenigingen.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- www.jnl.org/project/tolerant-minds

PROGRAMMA WIJ-SAMENLEVING (GEMEENTE ROTTERDAM)

Doelen:

- Polarisatie tegengaan
- Verbinding tussen Rotterdammers bevorderen
- Duurzame dialoogstructuur opbouwen

Doelgroepen:

- Inwoners van Rotterdam
- Professionals van Rotterdam

Werkwijze (methoden, elementen):

Het programma WIJ-samenleving ontstond in 2015 als reactie op de aanslagen in Parijs. Onder de noemer WIJ-samenleving organiseert de gemeente bijeenkomsten, dialoogsessies en evenementen om de sociale cohesie in de stad te vergroten. Zoals de burgertop G1000 op 1 juli 2017 over de vraag hoe men in de stad goed met elkaar kan

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

samenleven. Het programma is opgebouwd langs twee lijnen: dialoog en het ontwikkelen en versterken van netwerken.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- www.resilientrotterdam.nl/initiatieven/wij-in-rotterdam
- www.rotterdam.nl/bestuur-organisatie/college-van-benw/Tussenstand-Collegeprogramma-Rotterdam-2014-2018.pdf

BONDGENOTEN

Doel:

- Bondgenoten is een preventieve aanpak. De belangrijkste doelstelling is netwerken te vormen en verbindingen te maken, die sociale onrust in gemeenschappen moeten voorkomen en tegengaan. In tijden van onrust moeten partijen als politie, gemeente en gemeenschap niet tegenover maar juist naast elkaar staan. Bondgenoten is een methode om 'in vreedstijd' netwerken op te bouwen en te onderhouden tussen gemeente, politie en mensen uit de 'haarvaten' van lokale gemeenschappen. Dit kan op straat-, wijk- of stadsniveau. De aanpak is ontwikkeld door de Politie Utrecht in samenwerking met de gemeente Utrecht.
- Een andere en meer indirecte doelstelling is versterking van de informatiepositie van de politie en gemeente

Werkwijze:

- Bondgenoten is een netwerk op wijk/gemeentelijk niveau dat in duurzame verbinding staat met de lokale gemeenschap. Die gemeenschap is een brede doelgroep van professionals werkzaam bij politie en gemeente en het informele netwerk dat in verbinding staat met deze professionals. Voorbeelden van leden van dit informele netwerk zijn de moskee, maatschappelijke organisaties, ondernemers en individuele burgers die veel kennis en kundigheid hebben over en een groot netwerk en achterban bezitten binnen een gebied. Zij vertegenwoordigen een verscheidenheid aan doelgroepen

en zorgen ervoor dat deze doelgroepen in een gebied worden gehoord en bereikt.

- Bondgenoten is nadrukkelijk niet een nieuwe netwerkstructuur van professionals, maar een platform van deelnemers die elkaar vaak niet op een natuurlijke manier ontmoeten. Het idee hierachter is dat professionele partijen elkaar al vaak genoeg in netwerkverbanden tegenkomen en spreken. Het is van het gebied afhankelijk welke mensen aan tafel zitten. De vaste bondgenoten komen 5 keer per jaar bijeen. Organisatie ligt bij de gemeente en politie. Er bestaat door de vaste aanstelling een vertrouwensband. Ze werken op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen met elkaar samen.
- Bondgenoten is voor het eerst uitgevoerd in het jaar 2007 in de Utrechtse wijk Overvecht. Ook andere wijken in de stad Utrecht zijn daarna volgens deze methode gaan werken. Begin 2015 heeft de leiding van de Politie-eenheid Midden-Nederland opdracht gegeven aan alle basisteams deze methode te hanteren en in te zetten. In de stad Utrecht is er naast zes netwerken van bondgenoten op wijkniveau, ook een wijkoverstijgend bondgenootschap op stedelijk niveau. Ook in andere gemeenten binnen de politie-eenheid Utrecht wordt de aanpak nu uitgevoerd. In de toekomst komt er mogelijk ook eenzelfde netwerk op regionaal niveau. Verder is er interesse vanuit andere politie-eenheden in deze aanpak. Aan de hand van praktijkervaringen van de betrokkenen is de aanpak gedurende de jaren doorontwikkeld

Waar kan ik meer informatie vinden over de interventie?

- www.kis.nl/publicatie/13-praktijkvoorbeelden-om-radicalisering-te-voorkomen
- www.kis.nl/artikel/bondgenoten-een-relatie-opbouwen-tijdens-het-eten

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶

SLEUTELPERSONEN NETWERKEN

Eén van de manieren om polarisatie (en radicalisering) op lokaal niveau te bestrijden is door het oprichten van een lokaal netwerk van sleutelfiguren, als aanvulling op een breder gemeentelijk preventief beleid en de persoonsgerichte aanpak. De kracht van een dergelijk netwerk ligt nadrukkelijk in de betrokkenheid en samenwerking tussen de gemeente, verschillende partners en sleutelfiguren. De partners kunnen elkaar versterken en de spanningen en radicalisering beter signaleren, voorkomen en tegengaan met elkaar dan alleen. Verschillende gemeenten hebben de laatste jaren al een lokaal netwerk opgezet. In deze netwerken zijn zowel informele als formele sleutelfiguren¹ vertegenwoordigd; van wijkagenten en wijkmanagers tot jongerenwerkers en andere sleutelfiguren. Meer gemeenten hebben behoefte aan een dergelijk lokaal netwerk, maar kunnen hierbij wel advies gebruiken, zo bleek uit de Quickscan Maatschappelijke Spanningen en Radicalisering uit 2015. Om tegemoet te komen aan deze vraag ontwikkelde de ExpertiseUnit Sociale Stabiliteit (ESS) van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de *Handreiking lokaal netwerk van sleutelfiguren Samen werken aan preventie van polarisatie en radicalisering*. De handreiking kunt u raadplegen op de [website](#) van ESS.

INTRODUCTIE ▶

VERBETEREN CONTACT ▶

BEVORDEREN ONTMOETING ▶

BEVORDEREN POSITIEF GEDRAG
KINDEREN & JONGEREN ▶

VERGROTEN
WEERBAARHEID ▶

GEMEENTELIJKE
AANPAKKEN ▶